

ТОШКЕНТ ҲАҚИКАТИ

Вилоят ижтимоий-сиёсий газетаси

TOSHKENT HAQIQATI

1928 йил 11 декабрда асос солинган • 1997 йил 16 апрель, чоршанба • № 31 (10.909) • Эркин нархда сотилади.

Вилоят ҳокимлигида

ИСЛОҲОТЛАР РИВОЖИ КАДРЛАРГА БОҒЛИҚ

ШУ йил 12 апрель куни вилоят ҳокимлигида «Иқтисодий ислохотларни чуқурлаштиришда кадрларнинг ўрни» мавзусида семинар кенгаш бўлиб ўтди.

Унда шаҳар ва туманлар ҳокимларининг биринчи муовинлари, ташкилий бўлимлар мудири иштирок этдилар.

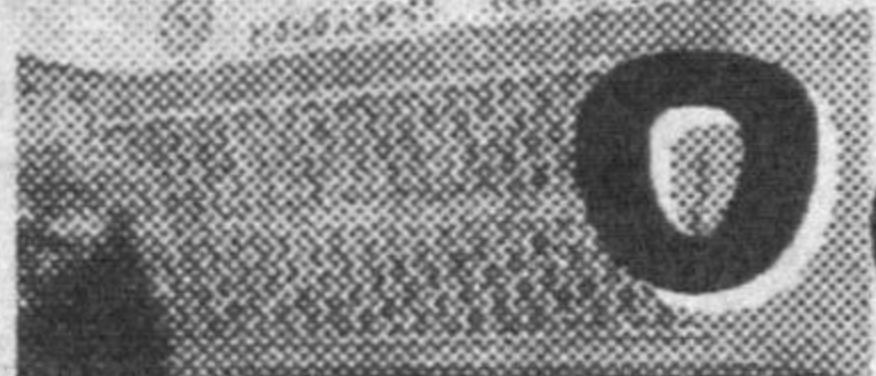
Семинар-кенгашни вилоят ҳокимлиги ташкилий бўлими мудири Юнус Шарипов бошқарди.

Мазкур мулоқотда ҳокимликлар ташкилий бўлимларининг иш савиясини кўтариш, ислохотларни амалга оширишда кадрларнинг ўрни, малака ошириш учун ўқувлар ташкил этиш, ёшлар орасидан кадрларни танлаш, уларни раҳбарлик лавозимларига тайёрлаб бориш мавзусида батафсил суҳбатлашиб олинди. Ташкилий бўлимларнинг депутатлар, қишлоқ фуқаролар йиғинлари, маҳаллалар оқсоқоллари билан ишлаш тажрибасига оид фикр алмашувлар чоғида ҳам анча фойдали таклифлар айтилди.

Мазкур семинар-кенгашда Бўка, Қибрай, Зангиота, Пискент, Ҳатирчиқ, Чиноз туманлари, Олмалик, Ангрен шаҳарлари ҳокимларининг биринчи муовинлари, ташкилий бўлимлари мудирлари фаол қатнашдилар.

Кенгашда муҳокама этилган масалалар юзасидан қарор қабул қилинди.

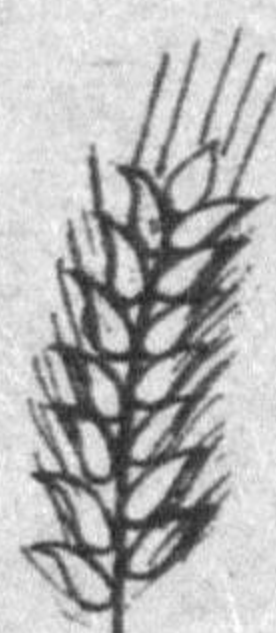
Ватан, кучоғида балқиди тафаккур,
Элни, дилни поклагай шу муқаддас нур.

Олий қадрият

«Маънавият ва маърифат» жамоатчилик маркази вилоят бўлими ва «Тошкент ҳақиқати»нинг махсус сони

3-, 4-, 5- ва 6-бетлар

ҲОЗИРГИ КУНЛАР ХИРМОН БАРАКАСИНИ ҲАЛ ҚИЛАДИ

Галла агротехикасига риоя қилиш ҳосилдорликни оширишнинг муҳим омилларидан биридир. Бизнинг шароитимизда ҳар гектар ердан 70–80 центнердан ошириб ҳосил олиш мумкин. Республикамиз, шу жумладан, вилоятимиздаги бир қатор хўжаликлар бунни ўз ишлари миқсолида намоён қилмоқдалар.

Шу кунларда вилоят хўжаликларидagi суғориладиган ерларда етиштирилаётган галланинг 60 фоиздан кўпроқ қисми найчалай бошлади. Айрим жойларда эса ривожланиш ундан ҳам яхшироқ. Айниқса, Юқоричирчиқ, Ҳатирчиқ, Қуйичирчиқ, Пискент, Зангиота, Бўка туманларидаги сувли майдонларда, шунингдек Тошкент туманидаги С. Раҳимов, Ғ. Умаров, Ғ. Абдуллаев, Охунбобоев, Т. Мирзаев номли хўжаликларда барча галлазорларда экин тўла найчалай бошлади.

Лекин ўтказилган текширишлар шуни ҳам кўрсатмоқдаки, Оққўрғон туманидаги «Қаҳрамон» жамоа хўжалигида 80 гектар, «Султонобод» жамоа хўжалигида 56 гектар, «Оққўрғон» хўжалигида 106 гектар, С. Сегизбоев номли жамоа хўжалигида 84 гектар, Юқоричирчиқ туманидаги «Дўстлик» хўжалигида 117 гектар, «Ийкота» хўжалигида 68 гектар, Паркент туманидаги «Ҳисорак» хўжалигида 260 гектар, «Заркент» хўжалигида 165 гектар, «Гулбоғ» хўжалигида 90 гектар майдондаги галла ривожланишдан орқада қоляпти. Пискент туманининг қирли ҳудудида жойлашган И. Хайдаров, Ҳ. Қодиров, И. Охунбобоев номли хўжаликларда ҳам экин ер бағирлаб ётипти. Қибрай, Бекобод ва Охангарон туманларида ҳам ана шундай ачинарли вазиятни кўриш мумкин. Галлага ўғит ва сувнинг вақтида берилмаганлиги, тўғрироғи, экин экилиб, ўз ҳолига ташлаб қўйилганлиги ана шундай аҳволга олиб келган.

Вилоятдаги айрим хўжаликларда галланинг бу йил экилган «Спартак», «Скифянка» ва

«Юна» навлари ривожланишдан орқада қоляпти. Баъзилар бунга сабаб қилиб «Ушбу навга деҳқонларимиз ҳали яхши ўрганмаганлар, уни парвариш қилишни билмайдилар», демоқдалар. Бу — нотўғри. Негаки, вилоятимизда бу навларни экиш олдидан кўп марта амалий семинарлар ўтказилган, аниқ дастур асосида тавсиялар, агротехник чора-тадбирлар берилган эди. Бундай тавсиялар ҳозир ҳам деҳқонларга етказилмоқ-

да. Россиянинг Краснодар ўлкасидан келтириб экилган «Спартак», «Скифянка», «Юна» навлари алоҳида парваришга мухтож бўлиб, уларга бериладиган озуқа миқдорини 20–30 фоиз ошириш зарур. Баҳорда эса беш-олти марта ва ундан ҳам кўпроқ суғориш талаб қилинади. Акс ҳолда бу навлардан юқори ҳосил олиш қийин бўлади.

«СПАРТАНКА» — нави кучли, ўртапишар буғдой бўлиб, поясининг баландлиги 85 сантиметргача етади. У бошоқ эгилишига ва турли касалликларга чидамли, сувга ва ўғитга ўта талабчан.

«СКИФЯНКА» ва «ЮНА» навлари ҳам 90–95 сантиметргача бўйлайди. У ҳам кучли буғдой, сувга ва ўғитга талабчан. Бу навлардан кўзланган микдорда ҳосил етиштириш учун энг аввало парваришга зўр бериш, ривожланишдан орқада қолган галлани эса алоҳида ишлаш зарур.

Умуман айтганда, ҳозир вилоят бўйича галла экиннинг ҳолати ўтган йилдагига қараганда 15–18 фоизга дуруст. Лекин галланинг аҳоли яхши экан, деб хотиржам қилиб бўлмайди. Агар ўғит вақтида берилмаса ҳар гектар ердан

14 центнергача, бегона ўтга бостириб қуйилса ва суғорилмаса ҳосилнинг 60 фоиздан кўпроқ қисмини бой бериш мумкин.

Вилоятимизда аввалдан экиб келинаётган «Интенсив», «Ёнбош», «Сангзор-8», «Сангзор-4», «Унумли» ва бошқа навлари, шунингдек, «Спартак», «Скифянка» ва «Юна» навлари ўз биологик хусусиятларига кўра тупроқда намлик, ҳарорат ва озуқа моддалари қанча етарли бўлса, найчалаш даври ҳам шунча тез ўтади. Поянинг ўсиши гуллаш давригача, айрим навларда эса доннинг шаклланиш давригача давом этади. Бу даврда галла ўсимлиги ҳар гектар ер ҳисобига ўртача 600 куб метр сув, меёрдаги ўғит ва 400 давража самарали ҳарорат талаб қилади.

Агар бу шарт-шароитлар бўлмаса ёки кечиктирилса, галла ўсимлиги ўзининг нормал бўйини ололмайд, бошоқларида мўлжалдаги донни ҳосил қилолмайд ва шу сабабли ҳосилдорлик кескин пасайиб кетади.

Вилоят хўжаликларидида ҳозирча сув тақчиллиги сезилмаяпти. Шу сабабли вақтдан самарали фойдаланиб, гўзаларни суғориш бошлангунга қадар, галлани ўз меёрида қондириб суғориш лозим. Шунингдек, ривожланишдан орқада қолган галлани ҳам алоҳида парваришлаб, олдингиларига етказиб олиш даркор. Акс ҳолда бундай экин ривожланишдан яна орқада қолиб кетади.

Хулоса қилиб айтганда вилоятимиз хўжаликларидида галла ўстирилаётган майдонларда юқори ҳосил етиштириш учун барча имкониятлар бор. Гап ана шу имкониятлардан самарали фойдаланишда. Вазифа — экин парваришига зўр бериш ва унинг ривожланишини тезлаштиришдан иборат.

Ғиёсжон РАҲИМОВ,
қишлоқ хўжалик
фанлари доктори,
профессор.

«НАВРЎЗ — БОҚИЙ БАЙРАМ»

Ўзбекистон оммавий ахборот воситаларини демократлаштириш ва қўллаб-қувватлаш ижтимоий-сиёсий фонди «Наврўз — боқий байрам» танловига тақдим этилган ижодий ишларни кўриб чиқиб ғолибларни аниқлади.

— «Халқ сўзи» газетаси тахририяти Наврўз байрамини энг яхши ёритган тахририят деб топилди.

«Энг яхши мақола учун» биринчи мукофот:

— Азим СУЙОНга — «Наврўз гавҳарлари» («Ўзбекистон овози») мақоласи учун.

Иккинчи мукофот:

— Ғулмуҳоммад ҒАҒУРОВга — «Халқ сўзи», «Маҳалла», «Соҳибқирон юлдузи», «Қишлоқ ҳаёти» газеталарида эълон қилинган Наврўз мавзусидаги туркум мақолалари учун.

— Кабир ХУДОЙБЕРГАНОВ, Шухрат РАҲИМОВ, Абдуҳалиқ МАМАРАЙМОВга — Ўзбекистон радиоси орқали Наврўз кунлари эфирга узатилган туркум эшиттиришлари учун.

Учинчи мукофот:

— Гулчехра ЖАМИЛОВАга — «Сумалак сузинг, момо» («Халқ сўзи») мақоласи ва «Оила ва жамият» газетасида эълон қилинган материаллари учун.

— Абдувоҳид ТўРАЕВга — Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги фотомухбири, республика Марказий газеталарида эълон қилинган туркум суратлари учун.

Қутлибека РАҲИМБЕКОВАга — «Яхши кунлар келди» мақоласи («Хуррият»), «Шахс ва дунё» («Осиё бозори») Наврўзга бағишланган материаллари учун берилди.

Танлов ҳайъати Наврўз айёмини ёритишда ва танловда иштирок этишда алоҳида фаоллиги учун Ўзбекистон телерадиокомпаниясини, «Овози тожик», «Ўзбекистон адабиёти ва санъати», «Тонг юлдузи», «Тошкент ҳақиқати», «Тошкент оқшоми», «Вечерний Ташкент», «Андижоннома», «Самарқанд», «Навоий овози», «Хева тонги», «Янгиер тонги», «Янгиерские зори», «Паркент тонги», Китоб туманининг «Ғалаба», Фарғона туманининг «Шонли меҳнат» тахририятларини махсус дипломлар билан тақдирлашга қарор қилди.

(ЎЗА).

• 16-18 АПРЕЛЬ кунлари Борис Ельцин Германияга ташриф буюрмоқчи. Сафар чоғида Россия президентига немис оммавий ахборот

воситалари мукофоти топширилади.

• ЧЕЧЕНИСТОН президенти Аслан Масхадов муқаддас ҳаж сафарига йўл олди. Унинг Саудия Арабистони раҳбарлари билан ҳам учрашуви кўзда тутилмоқда. Масхадов хориждалигида Чеченистон раҳбарлиги вазифасини Шомил

Басаев вақтинча бажариб туради.

• ДУНЁНИНГ турли мамлакатларидан келган муҳожирлар Вашингтонда намоиш ўтказишди. Улар АҚШ ҳукуматининг меҳнатга яроқсиз ва кекса ёшдаги муҳожирларга ижтимоий кўмак беришни бекор қилиш ҳақидаги қонунига норозилик билдир-

дилар. Маълумки, АҚШда 300 мингга яқин муҳожир (уларнинг учдан бири собиқ Совет Иттифоқидан борган) мазкур қонун туфайли жиддий молиявий қийинчиликка дучор бўлиши мумкин.

• ГЕРМАНИЯ ташқи ишлар вазири Кинкель ўз мамлакатининг доимий аъзолиги

ўрнини талаб қилди.

• ФИФА жаҳондаги энг кучли футбол жамоалари рўйхатини эълон қилди. Тўрт марта жаҳон чемпиони Бразилия бу рўйхатда биринчи ўринни эгаллади. Европа чемпиони ГФР терма жамоаси иккинчи. Франция терма жамоаси эса учинчи ўринни олди.

مہمانگاہ تہ تہ و کتا ایک تہہ گریلا

эрта ўтиб, индинга бутун мусулмонлар Қурбон ҳайитини байрам қиладилар

Ийд ал Кабир — Қурбон ҳайити мусулмонларнинг катта байрамларидан биридир. Қурбонлик яқинлик, Худога яқинлашиш деган маънони билдиради. Қурбонлик Худонинг раҳм-шафқатига сазовор бўлиш, унга миннатдорчилик билдиришни ифодаловчи маросимдир.

Ислом дини тараққий этгани сари Қурбон ҳайити мусулмонлар бирлашадиган, ҳамдард бўладиган кунга ҳам айлана борди. Шунингдек у мусулмонларга фарз бўлган бешинчи рукни — ҳаж муборакни адо этадиган, яъни Исломнинг муқаддас марказларини зиёрат этадиган асосий кунга ҳам айланди. Хозирги пайтда ҳар йили Қурбон ҳайити кунларида 3 миллионга яқин мусулмонлар Каъбада учрашадилар.

Қурбон ҳайити муносабати билан 1990 йилда Ўзбекистон Президенти Фармони асосида илк бор юртимиздан 500 мусулмоннинг Саудия Арабистонидagi Маккаи Мукаррама ва Мадинаи Мунавварага бориб, ҳаж қилиш шарафига муяссар бўлганлари улкан воқеа бўлди. Ўшандан буён ҳар йили ўзбе-

кстонлик минглаб зиёратчилар ҳаж сафарига мунтазам қатнаб турибдилар. Кун кеча ўзбекистонлик 3,5 минг аҳли муслим бу йилги ҳаж зиёратига жўнаб кетишди.

Кейинги вақтларда Қурбон ҳайити кўпроқ мотам маросими-га, яъни ўлганлар йўқладиган, фотиҳали жойларга бориладиган, қабристонлар зиёрат қилинадиган кунга айлантириб юборилди. Бу юмушлар бошқа кунлар ёки ҳайит арафасида бажарилса ҳам бўлаверади. Аслида Қурбон ҳайити — бу хурсандчилик куни, энг аввало тирикларни йўқлайдиган сана. Шу сабабли бу кун ота-оналар, қариялар, етим-есирлар йўқланиб, уларга қўлдан келганча мурувватлар кўрсатилса, совға-саломлар берилса нур устига аъло нур бўлади.

Зеро, муборак Ҳадисда айтилганидек «Кимки бир мўминни шу дунёдаги бирор ташвишдан халос этса, Тангри унинг охирадаги ташвишларидан халос этади. Кимки бечорахон кишига ёрдам берса,

Тангри унга икки дунёда ёрдам беради. Кимки бир мўминнинг айбини ёпса, Тангри унинг икки дунёдаги айбларини ёпади. Банд бировнинг ёрдами учун ҳаракат қилар экан, Тангри ҳам унинг ёрдамида бўлаверади».

Пайғамбаримиз Муҳаммад алайҳиссаломнинг тоат-ибодат билан масрур бўлган табиатларига ҳаётнинг завқ-шавқлари ҳам бегона бўлмаган. Бу муборак зот ҳайит кунлари куй-қўшиқлар тинглаб, халқ томошаларини берилиб томоша қилар эканлар. Пайғамбаримиз суннатидан келиб чиқиб ҳайит кунлари ўзбек халқининг миллий спорт турларидан ташкил топган кўпқари, дор ўйинлари, кураш мусобақалари, халқ қўшиқларининг турли кўриқлари, сайиллар уюштирилса қандай ажойиб бўларди.

Ҳар бир мусулмонга ҳайит намозларини ўқиш вожибдир. Қурбон ҳайити кунлари закот беришга қодир бўлган мусулмонлар учун қурбонлик қилиш ҳам вожиб амаллардан ҳисобланади.

Азизлар, барчангизга Қурбон ҳайити байрами муборак бўлсин! Бундай улуғ кунларда кўп йиллар юз кўришмоқликни Аллоҳ Таоло барчамизга муяссар айласин.

У кезде биз ҳали ёш бола эдик. Бир куни — пахта териш айни қизиган паллада қишлоғимизда комбензон кийган қиз пайдо бўлди. У ўзича машинани бошқара олмас, уста ҳайдовчининг ёнига ўтириб мудом гап сотар, ишга ҳалақит берар эди. Бу — кўхна шарқ аёлининг тақдирини ўзгартиришга бел боғлаган тузумга хос сиёсатнинг муқаддимаси эди, холос.

Кейин-кейин газета-журналларда, радио ва ойнаи жаҳонда «механизатор бўлсам дейман», «турсунойчи бўлмоқ — кўнглимдаги аҳд» қабилдаги орзумандликка йўғрилган мулоҳазалар бот-бот буй кўрсатадиган бўлиб қолди. Шу оҳангда кўшиқлар ҳам тўкилди:

**Тўлин ой бўлай дейман,
Тошқин сой бўлай дейман,
Тонналаб пахта териб,
Турсуной бўлай дейман.**

Тарғибот шу даражада эдики, мардуми гофил жаннат кўчиб юривчи мана шу тўрт ғилдиракли томнинг нақ тепасида бўлса керак, деган ҳаёлга бориши шубҳасиз эди. Ўша кезлар келин топиш ташвишида юрган чол-кам-пирларнинг кўнглидан беихтиёр, турсунойчи бўлмаган қизларни келин қилиб бўлармикан-а, деган андиша кечган бўлсада ажаб эмас.

Бора-бора бу йўналишдаги сиёсат телбаларча тус олди: урта мактабни тугатган қизни бор, барчасига механизатор-ҳайдовчи деган гувоҳнома бериладиган бўлди. Беш-олти хатто ундан ҳам зиёд боласидан ортиб сочиға тарок уришга фурсат тополмаган аёллар механизаторлик курсларига жалб этилди...

Хотин-халаж далага ҳайдаб чиқилиб, аҳли аёл «зангори кема» «штурвал»ларига ўтказилган, табиийки, эркак зоти чеккага сурилиб қола бошлади. Аммо муро-сасизлик даражаси чалинган ком-фирқа бу ҳолатга ҳам тоқат қилолмас, ўша ондаёқ газеталар «хотин-қизлар далада-ю, эркаклар панада» деган «муаммо» тева-рагида баҳс-мунозарани бошлаб юборарди. Телба тузум бемаҳал қичқирган ҳўроздек, ўз нодонли-гига ўзгалар қўлмасидан бурун ўзи кулиб хуморидан чиқишни маъқул кўрар, бир гуноҳини ёп-моқ илинжида ундан-да баттар-роқ гуноҳларга қўл урар эди.

Бугун унча-мунча одамга аён, комфирқа сиёсати миллий тус,

хаётий маъно бахш этиш ниятида аввало ижтимоий асос — «таянч нуқтаси»ни топиб олар, сўнг тасар-руфидидаги бор қурол-аслаҳани ишга солиб «буюк мақсад» сари жа-ннга отланар эди. «Озод ўзбек аё-ли»ни «ижтимоий фойдали меҳнат» соҳасига тортиш борасида ҳам шун-дай йўл тутилди. Маккор тузум на-муна, тимсол, «таянч нуқтаси» си-фатида содда, беғубор, меҳнаткаш аёллардан бирини — Турсуной Оху-новани танлади.

Ортиқча таърифга ҳожат йўқ. Бундан 10-15 йил олдинги ҳаёт-дан озгина хабар-дор бўлган одам бу аёлнинг тақди-рини яхши била-ди. У Чиноз тум-анининг Эски Тошкент қишлоғида деҳқон оиласида туғилди. Ўша за-мон таомилига кўра болалиги ҳам, ўсмирлиги ҳам пахта эгاتлари ора-сида ўтди. Илк бор 22 ёшида те-рим машинасини бошқарди.

Меҳнат табиий завқи билан гў-зал. Шубҳасизки, аввал-бошда ёш Турсунойнинг қалбида поёнсиз за-вқ денгизи мавж урган. Ахир, ҳа-зилми, от аравадан бошқа уловни кўрмаган бир ўзбекнинг қизи шун-дай қудратли тулпорнинг жоловини тутиб юрса. Кейинроқ машинани бошқаришни анча пухта эгаллаб ол-ган қизнинг «сиёсий онги»ни ҳам ўстирдилар: сенга бундай имконият-ни ким яратиб берди? Партия! Ким туфайли пўлат от суворийси бўл-динг? Партия туфайли! Демак, фа-қат партия кўрсатган йўлдан юр-моғинг керак. Худди шундай бўлди, Турсуной фақат партия кўрсатган йўлдан юрди. Зеро, бошқа иложи ҳам йўқ эди.

Партия ўзининг ғирром сиёса-тини Турсунойга ўхшаш заҳматкаш-ларнинг меҳнати эвазига ҳалол-лаб олмоқчи, шу тариқа оммани-ннг кўзи ўнгида уларнинг ҳомийси бўлиб кўринмоқчи бўларди. Аввал-ги табиий завқ ўрнини мажбурият

хисси эгаллай бошлади. Турсуной энди партиянинг кўрсатмасини бажарарди, холос. Яъни ҳаракат-ларнинг манбаи яратиш завқи эмас, «жонажон партиянинг ишон-чини оқлашим керак» деган ҳадик-мажбурият эди.

Партия телбаларча бошланган компанияга унинг номини байроқ қилиб олди ва «турсунойчилар ҳа-ракати» деган сафсатани ўйлаб топ-ди.

Масалага юзакироқ қараган одам, Турсуной Охунова даврининг қахрамони эди, дейиши мумкин. Агар қахрамонлик бош масала қи-либ қўйиладиган бўлса, дадил ай-тиш мумкинки, ўша даврлар азо-бини тортган ҳар бир ўзбек аёли —

нолар айтар, унинг асли эса жигархон.

Тимсолнинг доврўғи ошгани са-ри аслиятнинг фожиаси улғая бо-рарди...

Шўро ҳукумати етмиш йил мо-байнида ҳамма номаъқулчиликни қилиб кўрди, эркак аёл, ёш қари — инсонки бор ҳар турли балолар-га гирифтор этилди. Лекин Турсу-ной фожеаси, бизнинг назаримиз-да, бу фожеаларнинг авж нуқтаси бўлиб кўринади.

Бугун замон ўзгача. Энди биз тамоман бошқа ҳаводан нафас ол-моқдамиз. Бугуннинг мезонлари би-лан қарайдиган бўлсак, кечаги ҳаёт бамисоли эртақ, бамисоли афсона бўлиб кў-ринади. Бугунги кунда серғайрат меҳнаткаш аёл-ларимиз кўп, зук-ко, нозиктаб опа-сингилларимиз беҳисоб. Бирорта-си кўнгли чопиб фермер бўламан, трактор ҳайдайман, деса — йўл очик, на жамият, на давлат тара-фидан ҳеч бир монелик йўқ. Лекин бу, хотин зотининг ҳаммаси фер-мер бўлиши керак, деган маънони англатмайди. Телба коммунистик тузумгина шундай ўйлаши мумкин эди.

Замон нақадар оғир, сиёсат на-қадар маккор бўлмасин, Турсуной Охунованинг аёллик, оналик шаъ-ни, фуқаролик хизматлари даврни-н долғалари остида батамом йўқ бўлиб кетмади. У киши, тузумнинг барча синовларига қарамай, бир аёл, бир она бажариши лозим бўл-ган ишнинг ҳаммасини қилди: беш фарзанд — уч қиз, икки ўғилни воя-га етказди. Тўнғичи — Шерматова Муҳаббат бугунги кунда муаллим, Марҳамат шифокор бўлиб ишлайди. Кейингиси — Шерматов Қахрамон олий маълумотли ҳуқуқшунос. Ўр-танча фарзанди — Шерматов Жа-ҳонгир тадбиркор. Яна бир қизи — Шерматова Ҳилола Чиноз тумани-даги Пахта кўрғонида яшайди.

Хуллас, фарзандлари бугунги кунда уйли-жойли, касб-кори бут инсонлардир. Замон нақадар кутку солмасин, ўз шахду-шиддатига ўйнатмоқни орзу қилмасин, Турсу-

Империя қурбонлари

ной Охуновани тамоман ўз тим-солига айлантиролмади, опа ҳар бир ўзбек аёли сингари, аввало оила устун, рўзгор чароғбони бўлиб қолаверди. Фарзандлар опа етмаган кунларга етди. Мус-табид тузум ҳалокатини, муқад-дас Ватан озодлигини кўрдилар. Бинобарин, опа фарзандлари тимсолида юрт истиклолини қут-лади, ёвузлик салтанатининг мағ-лубиятига гувоҳ бўлди.

Гарчи комфирқа киши умри-нинг моҳияти фақат партия го-яларига, коммунизм ғалабалари-га хизмат этишда, зарур фурс-атда хатто уларни дея қурбон бўлишда деб «таълим» берса-да, бу гапга ҳамма ҳам ишонавер-мас эди. Ўзбекка хос ватанпар-варлик, юртпарварлик туйғуси опанинг қалбида ҳам ўша уриб турарди. Шу боис опа ўша за-монда юрти, қадрдон қишлоғи учун бир инсон қилиши мумкин бўлган ишнинг ҳаммасини қил-ди: туғилиб ўсган қишлоғини газ, сув билан таъминлаш, Чиноз ту-манида мактаблар ва кинотеа-трлар қуриш учун олиб-югурди; хунар-лицейини очишда бош-қош бўлди. Туман аҳолисига хизмат этувчи физиотерапия шифохона-си қурилишида ташаббускор бўл-ди, опа туфайли Чиноз тумани-ни бутун мамлакат таниди.

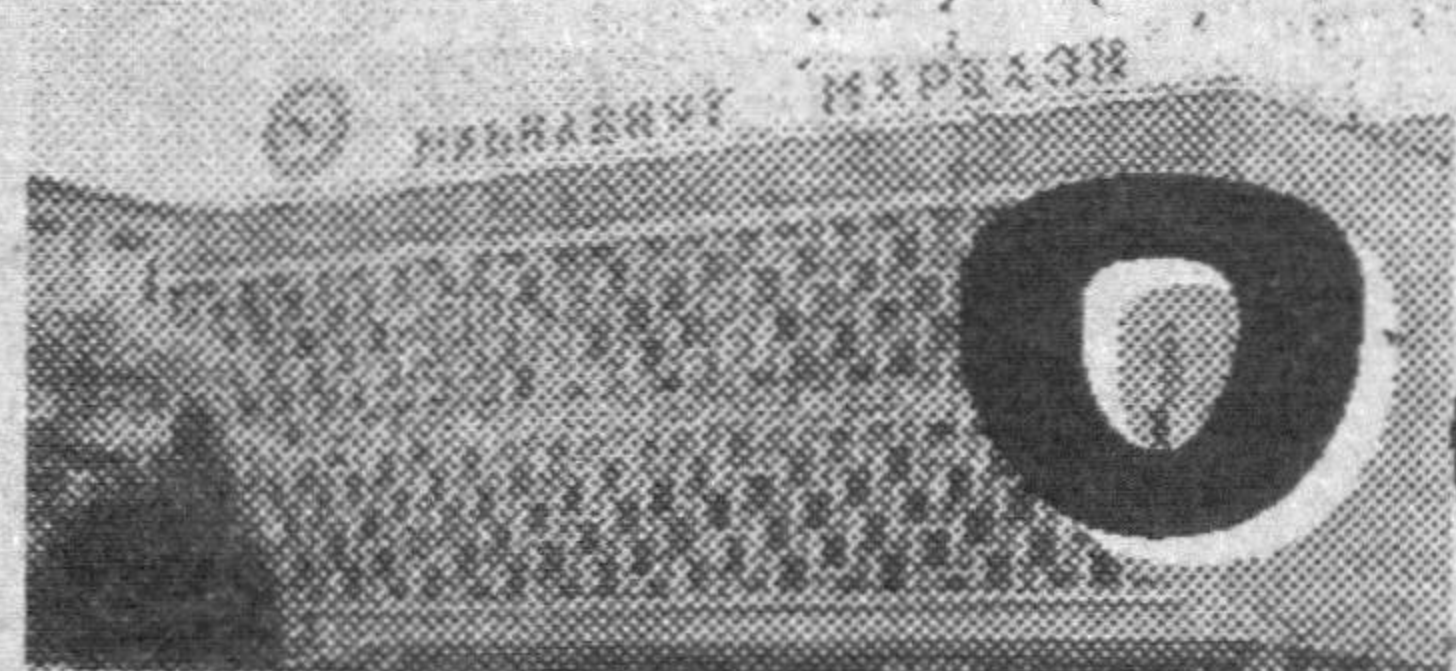
Шу ишларнинг ўзийёқ бир ин-сон умрини мунаввар қилиб юбо-ради. Агар опанинг номард ту-зум ўзиники қилиб олган хизмат-ларини ҳам қўшиб ҳисоблайди-ган бўлсак, бу умр қарвони яна-да кўпроқ салмоқ касб этади...

Хуллас, эндиги замон эркин-лик замони. Турсуной Охунова шундай замонда яшаганда эди, шаксизки, меҳнати эвазига қўл-фат эмас, роҳат-фароғат кўра-ди...

Начора, ўлим ҳақ экан. Тур-суной опа тирик бўлганларида бу йил 60 ёшни тўлдирган бў-лардилар. У кишининг ҳақиқа дуо қилиб, опанинг бошига тушган кўргулик, ситам бошқа бирор ўз-бек аёлининг бошига тушмасин, мудҳиш кунлар тарихда қолгани рост бўлсин деймиз.

Муртазо ҚАРШИБОЙ.

**ТўЛИН ОЙДЕК
ТўЛОЛМАЙ
КЕТДИ...**

ОЛИЙ ҚАДРИЯТ

«Маънавият ва маърифат» жамоатчилик маркази вилоят бўлими ва «Тошкент ҳақиқати»нинг махсус сони

Ватан, кучоғида балқди тафаккур,
Элни, дилни поклагай шу муқаддас нур.

БУ ЮРТ ЧИН ФАРЗАНДНИНГ МЕҲРИГА ТАШНА, ВАТАН ДЕБ ЎЛМА СЕН, ВАТАН ДЕБ ЯША...

ВАТАН ТУЙҒУСИ

"ЎЗБЕКИСТОН"

АЙТАДИЛАРКИ, дунёда одамлар ҳамиша эҳтиёж сезадиган, аммо ҳамма вақт ҳам қадрини англаб етавермайдиган икки улугъ неъмат бор. Биринчиси: Оллоҳ таоло насиб этган асл давлат — меҳрибон ота-она! Иккинчиси: энг бебаҳо ва энг беминнат бошпана—Ватан! Эҳтимол, кексаларимиз дуога қўл очганларида «Хар кимнинг эркалигини кўтарадиган ўз ота-онаси, учса осмон, йиқилса қалқон бўладиган ўз Ватани бўлсин» дея тилак билдиришлари ана шу ҳикмат боисдир.

Юртимизнинг мустақилликка эришиши кўп жиҳатдан бизга жон томирларимиз қайси маконда илдиз отганини-ю, ким учун яшаб, нима учун курашишимиз лозимлигини янада чуқурроқ англатди. Зеро, биз жаннатмакон деб фахрланган кутлугъ заминнинг тақдири энди бизнинг қўлимизда. Лекин Ватаннинг мана шу гўзаллигини, мана шу бетакрор бойликларини бу ерда яшаётган ҳар бир одам севиши ва унга талпиниши мумкин. Аммо ҳамма ҳам бу бойликларни асраб-авайлашга ва шу юрт учун яшашга қодир эмас. Ватан эса айна пайтда ана шундай иймон-этиқодли, садоқатли, мард инсонларни кутмоқда.

— Тараққиёт тақдирини маънавий жиҳатдан етук одамлар ҳал қилади, — дейди Президентимиз Ислам Каримов куюнчаклик билан «Ватан туйғуси» китобида. — Техникавий билим, мураккаб технологияни эгаллаш қобилияти маънавий баркамоллик билан, мустақил тафаккур билан бирга бориши керак. Ақлий заковат ва руҳий-маънавий салоҳият маърифатли инсоннинг икки қаноти-дир... Биз иқтисодий ўнгланиш, иқтисодий тикланиш, иқтисодий ривожланишнинг маънавий ўнгланиш, маънавий покланиш, маънавий юксалиш ҳаракатлари билан тамомила уйғун бўлишини истаимиз. Сиёсатимизни шунга қураимиз ва уни тадбиқ этамиз.

Ҳа, замон карвони ҳеч қачон бир жойда тўхтаб қолмайди. Унинг манзилга соғ-омон етмоғи ва келажакка хизмат қилмоғи эса ана шу карвон билан бир сафда бораётганларнинг, яъни сизу-бизнинг зиммамиздадир. Зеро, юртни севмоқ ва унинг юкига елка тутмоқ ҳам юксак маънавий фазилатдир. Не бахтки, биз ҳар қанча эъзоз ва ифтихорга лойиқ бўлган саҳоватли заминнинг фарзандларимиз. Ва баралла айта оламизки: бизнинг учсак осмон, йиқилсак қалқон бўладиган ВАТАНИМИЗ бор! Ватан...

**Ҳар зарра тупроғинг кўзимга сурдим,
Ҳеч жойда топилмас хазинам Ватан.
Саждагоҳ англадим, бошимни урдим—
Муқаддас Маккаю Мадинам Ватан...**

Зарифа ЭРАЛИЕВА.

МАЪЛУМКИ, кенг омма кучига, унинг яратувчанлик иқтидорига таянган давлат жиддий ўзгаришларни амалга ошира олади. Шу маънода маънавият ва маърифат жамоатчилиги марказларининг ўрни ниҳоятда катта ва масъулиятлидир.

Ушбу марказнинг Тошкент вилояти бўлими ўтган давр мобайнида бир қатор ишларни амалга оширди. Албатта, марказ фаолиятини биргина шоир ва ёзувчилар, олимлар билан учрашувлар ўтказишдангина иборат деб тушунмаслик керак. Биз ана шундай тадбирларга кенг аҳамият берган ҳолда, ёшларимизни бугунги кун руҳида тарбиялашга, уларни истиқлол ғояларига садоқат руҳида камол топтиришга ҳаракат қиляпмиз. Айниқса, Мустақиллик, Наврўз сингари ажойиб байрамларимизни ўзига хос тарзда ўтказиш бўйича қилинган саъй-ҳаракатлар, меҳнат жамоаларида юртимизда амалга оширилаётган туб ислохотларнинг мазмун ва моҳиятини етказишга қаратилган тадбирлар ўз самарасини берди. Яқинда ўтказилган «Инсон манфаатлари ва маънавият» семинар-кенгаши айниқса фойдали бўлди. Унда шахар ва туманларнинг

раҳбарлари, халқ таълими, маданият бўлимлари бошлиқлари, шахар ва туман газеталари муҳаррирлари қатнашиб, йил давомида қилинадиган энг муҳим ишлар

ҳақида атрофлича фикрлашиб олдилар. Янгийўл туманида шеърят султони Алишер Навоий таваллудига бағишлаб ўтказилган адабий-бадий кеча ҳам кўпчиликнинг ёдида қоладиган бўлди.

Марказимиз йил давомида сиёсий ўқишларни ташкил этиб бо-

Маънавият ва маърифат маркази вилоят бўлимида

МАСЪУЛИЛИК

риш билан бирга Чўлпоннинг 100 йиллигига бағишлаб, шунингдек «Туркистон-умумий уйимиз», «Келажакимиз ворислари» мавзуларида тадбирлар ўтказишни режалаштирган.

Халқимиз азал-азалдан жаҳон ривожланиш саҳнасининг баланд поғоналаридан жой олиб келган. Сизу-биз ҳам ўз замонимизнинг

илғор фикрли, меҳнатқаш, маърифатли инсонлари бўлиб камол топишимиз ниҳоятда муҳимдир. Бизнинг маънавият ва маърифат марказимиз эса бу борада ҳар бир кишининг яқин ҳамқори ва таянчи бўлишга ҳаракат қилади.

**Абдурасул МУРОДОВ,
«Маънавият ва маърифат» жамоатчилиги марказининг Тошкент вилояти бўлими ходими.**

МАДАНИЯТ НИМА?

КЎҲНА Ватанимиз тарихи ва маданиятини, қадимий урф-одатларимизни ўрганиш ҳозирги даврда долзарб масаладир. Чунки, бу табаррук ва муқаддас заминда Имом Бухорий, Аҳмад Яссавий, Ал Фаробий, Ал Бируний, Ибн Сино, Маҳмуд Қошғарий, Алишер Навоий каби алломалар, улуғ пирлар — шайх Шамсиддин Кулол, Мир Саййид Барака, Баҳоуддин Нақшбанд сингари соҳиби каромат ва олими Раббонийлар, Амир Темур ва теъмурийзодалардек жасур ўғлонлар дунёга келиб улгайдилар, ўз халқининг бахт-саодати, истиқлоли учун жисман ва маънан курашдилар. Аҳли жаҳон эса уларнинг эзгу амалларини олқишлаб, ҳануз табаррук зотлар, дея қалбларида муқаддас тутмоқдалар.

МИНГ надоматлар бўлсин-ким, илдишлари чуқур, шажараси буюк, Одами соний (Нух алайҳиссалом) авлоди бўлган Турк қавми кўп йиллар хўрланди, камситилди. Айниқса, оқ ва қизил империячилар даврида бундай салбий ишлар авж олди. Шарқ дунёсининг улкан ва бебаҳо маданияти атайин гарб маданияти ва маърифатидан пастга урилди. Туркий тараққиётга зид ҳолатда гарб маданияти ва санъати илоҳийлаштирилди. Буюк Шарқ эса маданиятдан маҳрум бўлган маърифатсиз ўлка сифатида талқин этилди.

МАДАНИЯТ ТУШУНЧАСИНИНГ МОҲИЯТИ

Хўш, маданиятимиз илдишлари чуқур экан, аввало мазкур тушунчанинг моҳияти ҳақида нималарни биламиз?

Мозийга мурожаат қилар эканмиз, маданият сўзининг ислом динимиз ҳамда Мадина шаҳри номи билан боғлиқ эканлигини гувоҳи бўламиз. Бу ҳақда Алишер Навоий ўзининг «Ҳамсатул мутаҳаййирин» асарида пайғамбаримиз Расули Акрам Саллоллоҳу Алайҳи Васалламнинг Мадиналик эканликлариға ишора қилиб, шундай ёзган эдилар:

Юз наъат анга ким хулқи
карим ўлди фани,
Яъники карам кони расули
маданий.

Кўриниб турибдики, маданият сўзи Тангри Таолонинг расули — Набий Саллоллоҳу Алайҳи Васалламнинг Маккадан Мадинага хижрат (662 йил мелодий) қилинган шаҳарнинг номидан олинган, яъни, Мухаммад Алайҳиссалоту Васаллам мазкур шаҳарга муборак қадамларини ранжида қилишлари бирлан исломий урф-одатлар, инсоний камолотлару маънавий хўр-ҳаловатлар юксак ривожланиш ҳамда боқий шаклланиш даражасига кўтарилди. Комил уммат (асли арабча уммадир — М. М.) Парвардигори Оламнинг Расули орзуларининг гултожисини эрди. Шу тариқа Мадина шаҳри аҳли шаърий (илоҳий-исломий) хулқ, ибодати исломия, тариқати Мухаммадия вал дини Аҳмадия сеҳридан, нафосат ва гўзаллик, юксак иймон ва тақво маданияти-ю маънавиятидан биринчилардан бўлиб давват озуксини олдилар. Мадинавий (аслида исломий — М. М.) маънавият ўзининг чинордек бақувват илдишларини келажак наслларга омонат қолдирди.

Мадина — арабча сўз бўлиб, шаҳар-шаҳарлик маъносини билдиради. Тўлиқ номи Мадинат Расулуллоҳ ёки Мадина ан-набий-пайғамбар шаҳри дейилади.

Маданият тушунчаси ҳақида гап кетар экан, олий ўқув юртимиздаги «Маданият тарихи ва назарияси», «Маданиятшунослик» сингари ўқитилган ҳамда ўқитилаётган фанлар ҳақида баъзи фикрларни айтиб ўтиш мақсадга мувофиқдир. Яқин йил-

ларгача атеист домлаларимиз ҳар бир фанга марксча-ленинча методологик ёндошув билан қараб, миллийлик ва тарихийлик сингари анъанавий қадриятларимизни четлаб ўтдилар. Улар ўзларини «маданиятшунослар» деб билиб, маданият сўзи лотинча «культура»дан олинганлигини исботлашга уринишар, толибу толибаларимизнинг гавҳардек зехнларини тафаккурларини чала ва хато билмлар билан озуқалаб келдилар. Эмишки, маданиятнинг маъноси ерни ишлаш, парвариш қилиш («культурация») экан. Улардаги «культура» сўзининг нуқтаи назаридан қараладиган бўлинса, балки тўғридир. Лекин, бизнинг шарқона маданият тушунчасимизнинг таърифу-тавсифи асло бундай эмас.

МАДАНИЯТЛИЛИК — ФОЗИЛЛИКДИР

Абу Наср Фаробийнинг «Фозил одамлар шаҳри» асарида айтилишича, «маданиятлик — бу фозилликдир, ақлий камолотга эришмоқликдир».

Фаробий фикрича маданиятлик кишиларнинг касб-кори, хунари тегинг хуқуқчилиги ва шу ҳислатларни амалга оширишга имконият туғдирувчи шаҳар (жамият)дир. Олим маданиятлик деганда мутлак (абсолют) шаҳар ёки жамиятни тушунган. У ёзади: «Маданий жамият ва маданий шаҳар (ёки мамлакат) шундай бўладики, шу мамлакатнинг аҳолисидан бўлган ҳар бир одам касб-хунардан озод, ҳамма баб-баравар бўлади, кишилар ўртасида фарқ бўлмайди, ҳар ким ўзи истаган ёки танлаган касб-хунари билан шуғулланади. Одамлар чин маъноси билан озод бўладилар. Одамларнинг тинчлик ва эркинликларига ҳалакит берадиган султон бўлмайди. Улар орасида турли яхши одатлар, завқ-лаззатлар пайдо бўлади». Бу фикрларни ўқиб шундай хулосага келиш мумкинки, 60-йиллардаги коммунизм қуриш дастурида айтилган фикрлар айнан Фаробий қарашларига ўхшаш эканлигидан ҳайратга тушамиз. Аниқлик бўлиши учун бир кар-

ра эсга олайлик. Ўша мудҳиш дастурнинг вазифаларига — жамият моддий-техника базасини яратиш, ижтимоий муносабатларни шакллантириш (шаҳар билан қишлоқ ўртасидаги, ақлий ва жисмоний меҳнатлар ўртасидаги тафовутларни бартараф қилиш), коммунизм қурувчи янги авлодни тарбиялаш кирарди. Бир сўз билан айтганда неча йиллар марксизм-ленинизм орзу қилган, инсонларни «хурликка» олиб боровчи коммунизм ҳақидаги назарияни Фаробий аллақачон битиб кетган экан-ку? Фаробийдан олдинроқ эса бундай фикрларни муқаддас исломий китобларимиздан олишимиз мумкин. Марксистлар фақат унинг номини коммунизм деб аташган, холос.

МОДДИЙ ВА МАЪНАВИЙ МАДАНИЯТ

Маданият тушунчасининг моҳияти билан танишиб чиқар эканмиз, унинг асосий шакл-шамойиллари ҳақида ҳам тўхтаб ўтиш жоиздир. Кўпчилик кишилар маданият деганда асосан кўшиқ, рақс, кино, театр, одоб, ахлоқни тушунадилар. Булар тўғри, албатта. Лекин маданиятнинг бор бутунлигиға тушуниш учун булар камлик қилади. Умуман, маданият жуда кенг тушунча бўлиб, у моддий ва маънавий-дир.

Хўш, моддий маданият не ва ҳамда маънавий маданият недур? Моддий маданият дейилганда асосан моддий ёдгорликлар тушунилди. Маънавий маданият дейилганда эрса маънавият ёдгор-

ликлар билинур.

Моддий ёдгорликларга — археологик, меъморий ва бошқа осори-атиқалар, кийим-кечаклар, турар-жой, турли уй-рўзгор буюмлари, меҳнат қуроллари киритилади.

Археологик ёдгорликлар — кўҳна шаҳарлар, қишлоқлар, қўрғонлар, қадимий манзилгоҳлар, истехкомлар, корхоналар, каналлар, йўлларнинг қолдиқлари қадимий дафн жойлари, тош ҳайкаллар, қоялардаги тасвирлар ва ёзувлар, қадимий нарсалар, қадимий аҳоли яшовчи жойлардаги тарихий маданият қатламларининг майдонларидир.

Меъморий ёдгорликлар (шунингдек, шаҳар қурилиши) — меъморий мажмуалар, тарихий марказлар, майдонлар, кўчалар, шаҳарлар ва бошқа аҳоли яшаш жойларининг қадимий тузилиши ва қурилиши қолдиқлари, фуқаро, саноат, ҳарбий, диний меъморчилик, халқ меъморчилиги иншоотлари, боғ-парклар, табиат манзараларидир. Масжидлар, мадрасалар, мақбаралар намуналаридир.

Маънавиян ёдгорликлар ҳақида айтишдан аввал маънавият сўзининг маъносини билиб олмоқ керак. Маънавият — инсоннинг ички руҳий олами бўлиб, бунда тил, тафаккур, дин, онг, илм-фан, санъат, ҳунари, хулқ ва одоб, фаросат, савия, комиллик тушунилади.

Маънавиян ёдгорликларга қадимий қўлёзмалар, китоблар, вақф ҳужжатлари, кино-фото ҳужжатлар ва бошқаларни киритамиз.

ТИЛ ВА ТАФАККУР — МАЪНАВИЯТНИНГ АСОСИДИР

Маънавиятнинг асосларидан бири тилдир. Давлат тили ҳақидаги қонун қабул қилинганлигиға ҳам саккиз йил бўлди. Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 4-моддасида эса «Ўзбекистон Республикасида давлат тили — ўзбек тилидир, деб ёзиб қўйилган. Мустақил давлат белгиларига байроқ, герб, маҳжарлар билан бирга тил ҳам қиради. Шу боис, унинг аҳамияти муҳимдир. Хўш, ўзбек тилига давлат мақоми берилган ҳозирги кунда унинг мартабаси қандай? Юқори ташкилотлар томонидан қонунлаштирилиб берилишиға қарамай, ҳануз халқимиз бу ишга сидқидилдан ёндошмаёттир. Сўзимиз орасида русча ибораларни ишлатиш оддий ҳолга айланиб қолган. Баъзи ташкилотлардаги ҳужжатлаштириш ишларида ҳамон рус тили ҳукмрон. Кўчалар, йўллар, хиёбонлар, дўкон пештахталари, ташкилот, муассасалар пештахталаридаги ёзувларни ҳамон ўзбек тилида учратиш қийин. Совет тузуми давридаги шиорлар, чақириқлар, кўргазмаларга кўпинча эътибор бермай келаттиримиз. Энг ёмони буларга ўзимиз шароит яратиб бермоқдамиз, лоқайдмиз. Миллий гуруримиз, ифтихоримиз бўлган она тилимизни оёқ ости бўлишиға асло йўл қўймаслигимиз лозим. Кўчаларнинг номлани-

шиға эътибор берсак, кейинги йилларда бирмунча ижобий силжишларга эришилди. Ном қўйишда тарихийликка ҳам асосланилмоқда. Лекин, номланишда бизнингча, «Амир Темур кўчаси», «Абдулла Қодир кўчаси» деб эмас, балки «Амир Темур номидаги кўча», «Абдулла Қодир номидаги кўча» тарзида ёзилса мақсадга мувофиқ бўларди.

Тил билан тафаккур эгизакдир. Тил билангина мушоҳадамиз, тафаккуримизни баён қиламиз. Тафаккур икки хил бўлур. Унинг аввали — илоҳий бўлса, иккинчиси бу дунёнинг айрим, ўткинчи воқеа-ҳодисаларини мушоҳада қилмоқликдир. Илоҳий тафаккурда бу дунёнинг аввали ва охира, борлиқ мавжудот-табиат воқеа, ҳодиса ва жараёнлари, иймон, эътиқод, муҳаббат-ёр масалалари, дунёвий тафаккурда эса емоқлик, киймоқлик, оиладаги, турмушдаги нури нарсалар учун керакли фикрлар тушунилади.

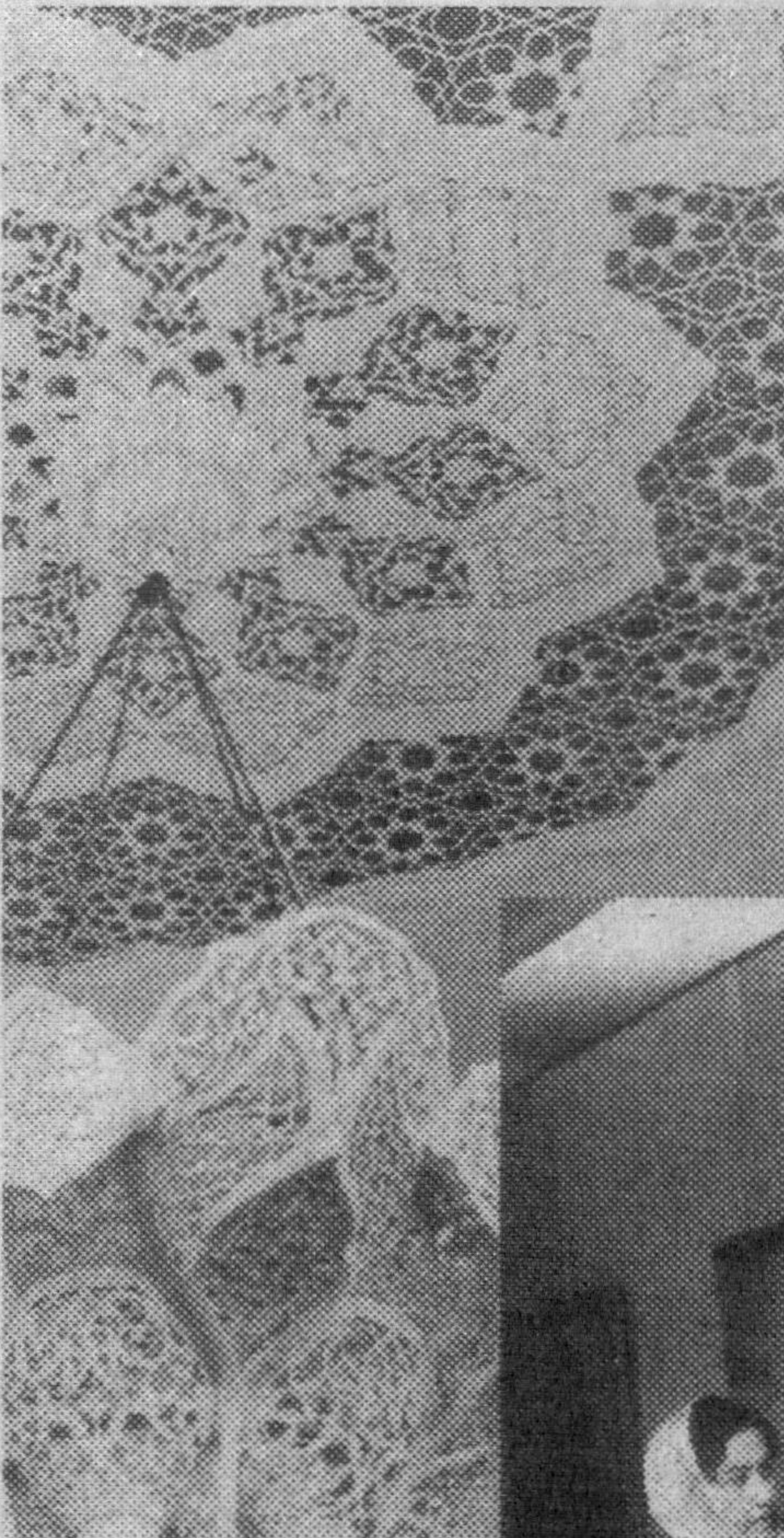
Маънавият масаласида тафаккур, онг, хулқ-одоб, фаросат, савия, комиллик тушунчалари бир-бирига жуда яқиндир. Онгсиз, тафаккурсиз хулқ-одоб, фаросат, савия ва ниҳоят комиллик ҳам бўлмайди. Онг тафаккур бўлсада эътиқод, виждон, иймон бўлмаса бундай инсонни маънавий баркамол, комил инсон дейиш ҳам мумкин эмас.

МАЪНАВИЯТ ТАДБИРЛАРИ

Мана энди республика раҳбарияти ва кенг жамоатчилик маънавият ва маърифат ишларига муҳим масала сифатида қарамолқдалар. Яқинда эълон қилинган маънавият ва маърифат марказининг мавқеини ошириш ҳақидаги фармон бу ишларнинг дебوحасидир.

Тўғри, маънавият-маърифат ишларини барча жойларда ўрнига қўйишимиз керак. Бундай маданий-маърифий тадбирларни маҳаллалардан бошлаб, ишлаб чиқариш корхоналарига, ҳатто узок дашт, чўл, хизматчиларига, керак бўлса қир-адирларда юрган чўпонларгача кўчиришимиз керак. Нима, маънавият. фақат ўқув юртлири учунгинами? Лекин чекка-чекка жойлардаги аҳоли учун бу ишлар қониқарли эмас. Газета, журналларни йиллаб ўқимаслик, ўз ҳақ-хуққини, иқтисодий билимларини билмаслик оқибати нимага олиб келади? Нима учун фақат «Навоийнинг маънавий олами», «Амир Темур — маданият ҳомийси»... каби мавзуларда маърузалар ўқиш билан кифояланмоқдамиз. Фақат шулар билан тингловчиларнинг маънавиятини шакллантириш мумкинми? Маънавият дарслари ва тадбирларига кўпроқ хуқуқий таълим, иқтисодий билим ва солиқ қонунларини ҳам қўйиш керакка ўхшайди. Хунардларни чекка қишлоқларга олиб бориш, санъаткорларнинг оталиқ ишларини йўлга қўйиш, иқтидорли олимларимизни қишлоқ мактабларига жалб қилиш, Исломнинг дини умуминсоний қадриятларини кўрсатиш ва айниқса, ҳалолликка интилиш, ҳаромдан ҳазар туйгуларини қалбларимизга жо қилиш — булар ҳам маънавият эканлигини унутмаслигимиз керак.

Муроджон МИРЗАЕВ,
Тошкент Давлат юридик
институтини доценти,
тарих фанлари номзоди.

ВАТАН

ЭЪТИҚОД

ИНСОН

ПАРКЕНТДА
НИМА
ГАПЛАР?

ЎЗБЕКИСТОНДА мустақиллик қўлга киритилгандан кейин ўтган олти йилга яқин вақт тарих учун бир лаҳза бўлса-да, республикада амалга оширилган ва оширилаётган туб ўзгаришлар, иқтисодий ислохотлар, ижтимоий муносабатлар жиҳатидан асрларга татигулик давр бўлди. Ўзбекистон дунё, дунё эса мустақил Ўзбекистонни янгидан кашф этди. Киндик қонимиз тўкилган муқаддас тупроқни баралла она-Ватаним деб гурур ва катта ифтихор билан айтиш ҳуқуқини қўлга киритдик.

Президенти И. Каримовнинг 1996 йил 9 сентябрдаги «Маънавият ва маърифат жамоатчилиги маркази фаолиятини янада такомиллаштириш ва самардорлигини ошириш тўғрисида»ги Фармони барча маънавият ходимлари, шу жумладан, қалбида Ватан, эътиқод, инсон каломи муҳассам бўлган барча кишилар учун қувончли воқеа бўлди.

Бизнинг Паркент туманида ташкил этилган маънавият ва маърифат жамоатчилиги марказида ҳам талайгина ишлар амалга оширилмоқда. Туманимиз ҳокимлигининг саъи-ҳаракатлари билан марказ учун алоҳида хона ажратилди. Шунингдек, барча қишлоқларда, Паркент шаҳри маҳаллаларида ҳам «Маънавият» хоналари, бурчаклари ташкил этилиб, амалий ишлар олиб борилмоқда. Қишлоқ, маҳаллаларда ёшлар билан турли тарбиявий тадбирлар ўтказилмоқда.

Мозийга назар ташласак, биргина бизнинг Паркент туманимизнинг ўзида ҳам не-не аллома зотлар ўтганлиги, қадимдан ота-боболаримиз улуғлаб келган муқаддас қадамжоларимиз бўлганлигини кўраемиз. Шу боисдан туманимиз ҳокимлиги билан ҳамкорликда туман тарихи музейини ташкил қилдик. Юқорида айтиб ўтилган муқаддас зиёратгоҳ жойлар — Иссиқбулоқ, Заркент булоғи каби қадамжолар тарихини ўрганиш билан шуғулланиб, изланишлар олиб бормоқдамиз.

Маънавият ва маърифат ўзининг ойдин йўлини танлаб олди. Биз энди шу йўлда халқ учун хизмат қилишдан, эл орасида миллий мафкурамизни тарғиб ва ташвиқ қилишдан асло чекинмаслигимиз керак.

Рустам ЙЎЛДОШЕВ,
Паркент туман
«Маънавият ва
маърифат»
жамоатчилиги маркази
масъул ташкилотчиси.

Ақлли, доно одамлар ўз фарзандларига ёшлигидан бошлаб эзгуликдан сабоқ берадилар.

— Вояга етиб, ишнинг бошини тутгач, бир-бирларингизга меҳр-оқибатли бўлиб яшангилар, савоат, муруват кўрсатингилар, кечиримли ҳам бўлингилар.

Бундай сабоқ олгач ўз ҳаёти давомида унга амал қилган фарзандлар ҳеч шубҳасиз, комил инсон бўлиб етишадилар. Элга кўпроқ наф келтиришни уйлайдилар. Мақсадга эришишга кўмаклашадиган касбни танлайдилар. Ойлада ана шундай тарбия олган ва 1938 йилда Низомий номли Тошкент Давлат педагогика институтини тил ва адабиёт факультетини имтиёзли тугаллаган Ҳожиакбар Курбоновнинг умр мазмунини яхшиликка йўғрилганлиги бежиз эмас, албатта. Устоз олтимиш йил давомида қайси лавозимда: Қашқадарё вилоят халқ маорифи бўлими, туман маорифи бўлими бошлиғи, Тошкент шаҳридаги бир қатор ўрта мактабларнинг, маданий-оқарув, қурилиш техникумларининг директори бўлиб ишлаганда бутун билими, иқтидорини, имкониятини ҳар кун, ҳар соатни эзгулик уруғларини сочишга бағишлади.

Бу уруғлар уни чиқиб, сонсаноксиз шогирдлар тимсолида ҳамма ерда устозга раҳматлар олиб келди. Бу раҳматлар, бу эъзозлар 80 ёшга кирган Ўзбекистон халқ маорифи аълочилигининг бундан кейинги умри учун янги куч, янги гайрат, янги шижоат сифатида хизмат қилаётир.

Ҳожиакбар Курбонов айнаи кучга тўлган ва ўзига юклатилган вазифани, бурчини силқидилдан бажариб юрган пайтларида ҳам маҳалла-қўй ўртасида катта обрўга эга эди. Унинг ишларида фаол қатнашар, хайрли, савобли ишларга бош-қош бўлар, ёрдамини аямасди. Шунинг учун ҳам у нафақага чиққач, маҳалладошлари қўярда қўймай уни ўзларига оқсоқол қилиб олдилар.

— «Маданият» маҳалласи оқсоқолдан жуда ёлчиб қолди, — дейишди Собир Раҳимов тумани ҳокимлигидаги мутасаддилар. — Ҳожиакбар ака туман ишларида ҳам фаол қатнашиб келаётир.

Мана бугун ҳам оқсоқол маҳалла ишидан ортиб энди уйига келиб ёнбошлаб бир пиёла чой ичишга тутинган эди, невараси кириб келди.

— Оппокдода, — деди у, — сизни йўқлашяпти.

— Айт болам, ҳозир чиқаман. У шундай деди-да, чойни хўплар-хўпламас ташқарига чиқди. Остонада уни бир гуруҳ маҳалла-

дошлари кутиб туришарди. Улар орасида қўшни маҳалладан келганлари ҳам бор.

— Беговта қилганимиз учун узр, — дейишди улардан бири. — Сизни қора тортиб келганлигимизнинг сабаби шуки, ўзингиз ҳам яхши биласиз, Қизил ярим ой жамияти ва «Маҳалла» хайрия жамғармаси йўли билан бир гуруҳ хорижлик шифокорлар

ОППОҚДОДАНИНГ
ОҚ ЙЎЛЛАРИ

келишиб, беморларни қабул қилишиб даволашаётган экан. Уларни маҳалламизга таклиф қилсак бўлмайdimи?

— Хабарим бор, — деди оқсоқол, — ўзим ҳам шуни уйлаб юрган эдим. Албатта, амалга оширамиз.

Маҳалладошлар хурсанд бўлиб оқсоқол билан хайрлашди.

Маърифатимиз жонқуярлари

Ҳожиакбар Курбонов ваъдасининг уддасидан чиқди. Чет эллик шифокорлар билан учрашиб, маслаҳатлашиб тумандаги 111-мактабда уларнинг қабулини уюштирди. Уч-тўрт кун давомида ён-атрофдаги маҳаллалар

Мен шу ҳақда ўйларканман, бир ҳикоят ёдимга тушди.

Юз ёшга кирган отахондан узок умр кўришнинг сабабини сўраб, қизиқибди.

— Узок умр кўришимнинг сири, — деб жавоб берибди отахон, — фақатгина баҳодирона саломатлигим ва куч-қувватимдагина эмас, — мен бутун умрим бўйи одамларга яхшилик қилишга, уларга фойда етказишга интилдим, ҳаракат қилдим. Одамлар ҳам менга яхшилик қайтардилар. Шунинг учун узок умр кўраётман.

Ҳожиакбар ака, исмингизнинг ўзи ҳам айтиб турибди, Сиз табаррук кунда таваллуд топган, табаррук инсонсиз. Иншооллоҳ, ишончимиз комилки, ҳали кўп яшасиз, узок умр кўрасиз, одамларга кўп яхшиликлар қиласиз.

Носир РИХСИЕВ.
Суратда: устоз-мурабий оила даврасида.
Даврон АҲМАД тасвирга туширган.

ЎЗБЕКИСТОН ҚЎШИҚ БАЙРАМИ

ТЎРТ ҲУДУДА
ДАВОМ ЭТАДИ

... Ҳа, ҳар бир инсон учун миллати ва элатидан қатъий назар, Ватандан буюроқроқ ва суюқироқ маскан йўқ. Туғилиб ўсган юртга меҳр-муҳаббат ва садоқат туйғуси ҳеч қачон эскирмайдиган ва ҳамиша кишини эзгуликка чорлайдиган улуғ тушунчадир. Эҳтимол, шу боис ҳам халқимиз Ватан севгисини, иймон-эътиқодини кўпинча куй-қўшиқларда, турли санъат асарларида ифода этишга интилар...

Шу маънода республикада ўтказилаётган Ўзбекистон қўшиқлар байрами ижод аҳли учун ниҳоятда хайрли йўл бўлди. Хўш, вилоятимизда бу тадбирга қандай эътибор берилмоқда ва у қандай тартибда ўтади? Бу ҳақда вилоят маданият ишлари бошқармаси етакчи мутахассиси Ф. АМИРИДДИНОВА шундай ҳикоя қилади:

— Замонлар ўзгаради, тузум ўзгаради, давр ҳам ўзгаради, лекин Ватан ҳамиша муқаддаслигича қолади. Шу муқаддас Ватанни севиш, ардоқлаш, унинг равнақи, келажаги учун меҳнат қилиш, бор вужудинг билан Ватан ҳақида қуйлаш ҳар бир иҳодкор учун бахтдир.

Ўтган йили биринчи бор Президентимиз ташаббуси билан ўтказилган «Ўзбекистон—Ватаним маним» қўшиқлар кўрик танлови барча ижод аҳли учун, халқимиз учун катта байрамга айланди. Йил давомида маданият масканларимизда, хибонларимизда Ватан ҳақида қўшиқлар жаранглади.

Юртбошимиз томонидан қабул қилинган ҳар йили Ўзбекистон қўшиқ байрамини ўтказиш тўғрисидаги фармони ҳам ижод аҳли томонидан зўр шодиеналик билан кутиб олинди. Шу муносабат билан вилоят ҳокимининг қарори чиқарилди.

Бугунги кунда вилоятимизнинг барча қорхона ва муассасаларида кўрик-танловнинг илк босқичи ниҳоясига етди.

20 апрелга қадар вилоятимизнинг барча шаҳар ва туманларида ҳам кўрик-

танловлар якунланади. Сўнгра ғолиблар (1—3 ўринни эгаллаганлар) 4 ҳудудга бўлиниб, яъни 22 апрелда — Бўка тумани маданият саройида Бекобод шаҳри, Бекобод, Пискент, Уртачирчиқ ва Бўка тумани, 23 апрелда — Оққўрғон тумани марказий маданият уйида Чиноз, Янгийўл, Зангиота, Қуйиқирчиқ, Оққўрғон туманлари ва Янгийўл шаҳри, 24 апрелда — Чирчиқ шаҳри Кимёгарлар маданият саройида Бўстонлик, Паркент, Тошкент, Қибрай, Юқоричирчиқ туманлари ва Чирчиқ шаҳри, 25 апрель кун эса Олмалик шаҳри Кимёгарлар маданият саройида Ангрен, Охангарон, Олмалик, Янгиобод шаҳарлари ва Охангарон тумани ғолиблари куч синашадилар. Худудий кўрик-танловга санъат усталари, шоирлар ва бастакорлар, мутахассислардан иборат нуфўзли хайъат аъзолари таклиф қилинган. Ана шу хайъат аъзолари лозим топган жамоалар ёки яққа ижрочилар вилоят кўрик-танловида беллашадилар.

Фурсатдан фойдаланиб, барча қўшиқ мухлисларини юқорида қайд этилган кунларда маданият масканларида соат 10.00 да бошланадиган худудий кўрик-танловимизга таклиф қиламиз.

Янги китоблар

МИЛЛИЙ МАЪНАВИЯТИМИЗНИНГ
ТАКОМИЛ БОСҚИЧЛАРИ

ТАНИҚЛИ ОЛИМ, профессор М. Имомназаровнинг «Миллий маънавиятимизнинг такомил босқичлари» рисоласи аждодларимизнинг асрлар давомида яратган маънавий меросига бағишланган. «Миллий маънавият, аввало, тарихий ҳодисалар. У бир кунда, бир йилда, балки ҳатто бир асрда ҳам мукаммал шаклланмайди», дейилади унда. Дарҳақиқат, миллий маънавият тарихи миллатнинг маънавий такомил жараёни билан боғлиқдир.

Рисола уч қисмдан иборат бўлиб, биринчи қисмида «Исломгача миллий маданиятимиз тарихи» мавзуси баён қилиб берилади. Унда энг қадимги маънавият, табиат ва инсон, илк шаҳарлар жамоаси маънавияти, миллий ва миллий давлатнинг шаклланиши, миллатнинг ўз-ўзини англаб етиши каби қатор долзарб муаммолар масалалар атрофида ёритиб берилган. «Турон ўлкасида асосий тафаккурнинг мутлоқ ҳукмронлигини аслида қай давргача бўлганлигини ҳозир айтиш қийин. Аммо миллодий эра бошланишидан анча илгариёқ бу ўлка халқлари тафаккурида янгилаштирилган шакллари эди».

«Ислом минтақа маданияти такомилда миллий маънавиятимизнинг ўрни ва мавқеи» деб номланган иккинчи қисмида, айниса, ислом минтақа маънавиятида Сунна босқичи, Ислом маърифатчилиги босқичи, Тасаввуф тариқатлари ва ирфон босқичи мавзуларида мусулмон динимиз билан боғлиқ энг муҳим ғоялар, тасаввуф тариқатининг қомиллик даражалари баён қилинади.

Китобнинг «Янги давр жаҳон маданияти ва миллий маънавият такомиллари масалалари» дейилган учинчи қисми янги давр маънавиятига ўтиш босқичи, мустамакка асорати шароитида миллий маънавиятимиз такомил муаммолари масалаларига бағишланган.

Олтин мерос

БИЗ ШУНДАЙ ЮРТ
ФАРЗАНДИМИЗ

Мухбиримиз Тошкент вилоятида ташкил этилган «Олтин мерос» халқаро хайрия жамғармасининг вилоят бўлими раиси Зарифа Эшмирзаева билан суҳбатда бўлиб, ундан жамғарманинг вазифалари, режалари ҳақида гапириб беришни илтимос қилди.

— «Олтин мерос» халқаро хайрия жамғармаси мустақил Ватанимиз тарихи, маданияти, аждодларимизнинг қолдирган мероси, ёдгорликлар, ноёб ёзма ёдгорликлари, миллий анъаналар ва удумлар, умуман буюк маънавий потенциални ўрганишга, кенг тарғиб қилишга, ёшларни миллий ғурур, ватанпарварлик руҳида тарбия қилиш ишига ўз ҳиссасини қўшиш ниятлари билан ўз фаолиятини бошлади.

Диёримизнинг ҳар бир қарич тулғоғи буюк бунёдкорликнинг, ижодий камолотнинг тилсиз гувоҳидир. Бу диёрда буюк зотлар дунёга келган, камол топган, оламга машҳур бўлган, умуминсоний қадриятлар ҳазинасидан ўрин олган.

Тошкент воҳаси бу буюк тарихда ўзининг ўрнига эгадир. Қадимги цивилизация, Шарқ Реннесансида бу воҳанинг ўзига хос улкан ҳиссаси мустаҳкам жой олган. Мингдан ортиқ археология ёдгорликлари, ўнлаб архитектура ёдгорликлари, буюк қадамжолар — зиёратгоҳлар — тарихимизнинг, маданиятимизнинг ажралмас бир қисмидир. Деярли бошқа жойларда учрамайдиган жаҳон олимларини ҳайратга солган тош даврига оид Кўчбулоқ ёдгорлиги Оҳангарон воҳасида жойлашган. Тошга ўйиб ёзилган чизиклар ва суратлар Бўстонлиқ ва Паркент туманларида бугун ҳам сақланиб, чет давлатлардан келаётган олимларнинг баҳсларига сабаб бўлмоқда.

Қадимги Шош ва Илоқ давлатларидан таркиб топган бизнинг воҳамиздаги 50 дан ортиқ шаҳарлар тарихи ҳали тўлалигича ўрганилгани йўқ. Биз араб ва туркман тулпорлари ҳақида кўп эшитганмиз. Лекин айнан бизнинг Тошкент воҳамизда шундай ажойиб отлар, тулпорлар бўлганки, уларни узоқ-узоқ юртлардан катта-катта бойликларга сотиб олиш учун карвонлар келар эди.

Шохруҳиянинг ипагидек ипакни бошқа жойда учратиш қийин эди. Шохруҳиядан узоқ юртларга олиб кетилган ипак матолар шундай шухрат қозонган эдики, уларга аҳтиёж кундан-кунга, йилдан-йилга ортиб бораверган.

Биз буларни унутдик. Биз булардан узоқлашдик. Энди бу тарихимизга, ўтмиши-

мизга яқинлашиш вақти келди.

Тошкент воҳасида халқ усталари бисёр эди. Қани улар ҳақидаги маълумотлар? Илгари бу ерда отларга ғоят чиройли эгар яратиларди. Бугун бу ҳунар, бу санъат деярли йўқолиб кетди.

Ниятимиз — бу каби ноёб ҳунарларни, нозик санъат намуналарининг турларини топиш ва истеъдодли ёшларнинг бу анъанани қўллаб-давом эттиришлари учун шароит яратишдир.

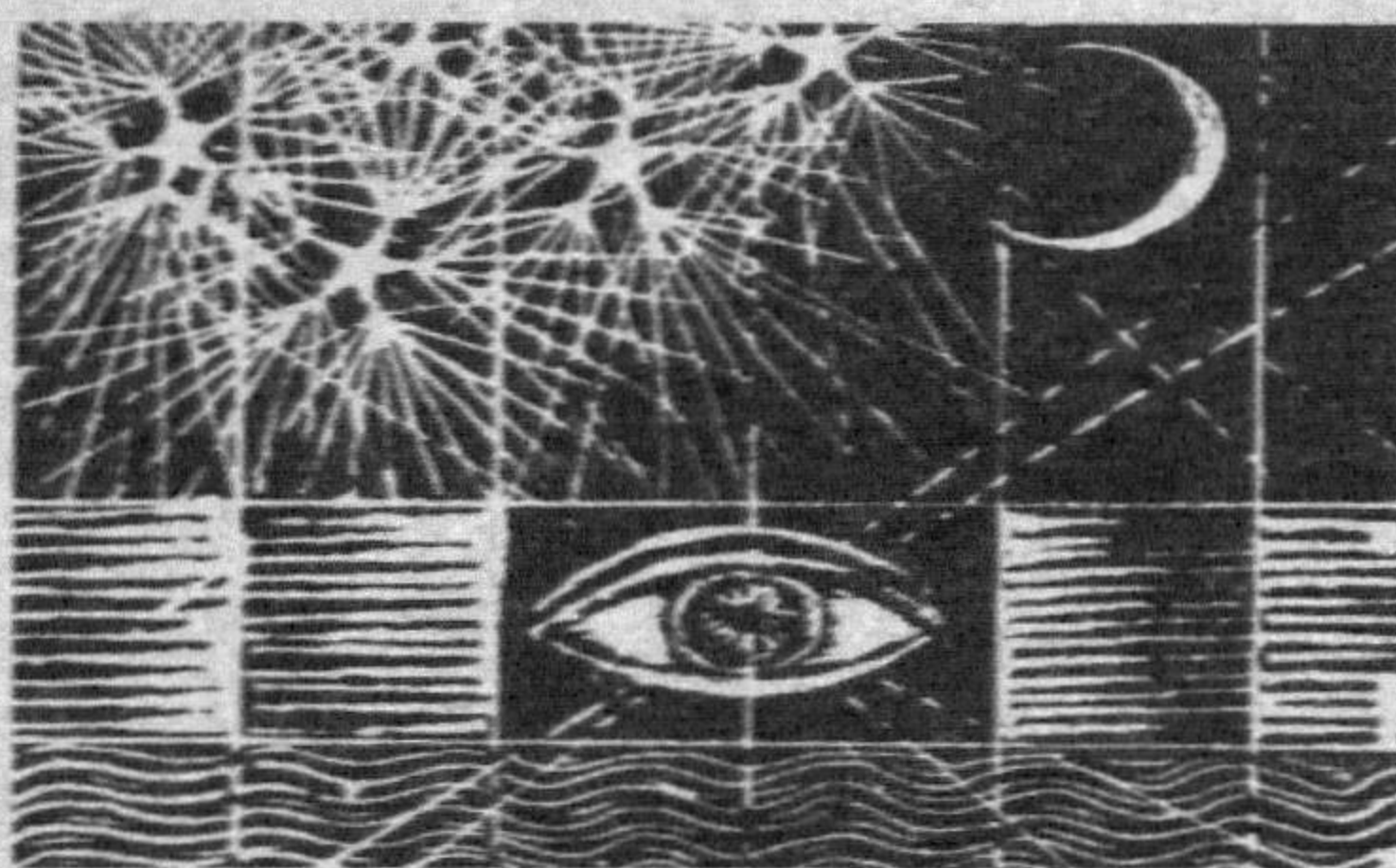
Шохруҳия ёргорлигини ҳамма билади. Кўп йилдан бери биз ўша ёдгорликка боғланиб қолдик, унинг шундай бир сеҳрли кучи борки ҳар бир самимий инсонни ўзига тортади. Шохруҳияга бир борган одам қайта-қайта бораверади. Балки бу буюк аждодимиз соҳибқирон Амир Темурнинг ўлмас руҳидир — бизни чорлаётган? Шохруҳияда «Очк осмон остида музей» яратиш ниятимиз бор. Шунча йил уриндик бўлмади. Энди яна қайтадан бу ишни бошламоқчимиз. Бизга мадад бераётган яна бир нарсаси — Тошкент вилояти ҳокимлиги бу жамғармани қўллаб-қувватлаш мақсадида 20 дан ортиқ ҳомиёлар топишга ёрдам берди.

Оҳангарон, Бўка ва Чиноз туманларида қадимий карвон ва транзит йўллари излари сақланган. Туризм ҳақида бугун кўп гапириляпти. Ана шу қадимий йўллари тиклашимиз керак. Сирдарёдаги машҳур тарихий кечув ҳам сақланган, соҳибқирон ўша ердан ўтган. Уни ҳам туризм маршрутларига киритиш керак.

Тошкент вилоятида 40 дан ортиқ муқаддас жойлар бор, у зиёратгоҳларга кўплаб одамлар келишади.

Биз турли даврларда ва вазиятларда яшадик, ишладик. Кўп нарса ўзгараркан. Лекин инсон қалбидаги интилиш, аждодлар сиймоларига интилиш, буюк қадамжоларга интилиш, ўз илдизларимизга, томирларимизга қайтиш яшайвераркан. Маънавият шу бўлса керак, руҳият шу бўлса керак. Инсон бусиз яшай олмайди.

Биз Шарқ одамлари, Шарқ фарзандлари эканлигимизни унутмаслигимиз керак. Ҳамма даврларда ақл ва қалб нигоҳи Шарққа қаратилган эди. Бугун ҳам шундай бўлиши керак.

Гар қаноат бирла бўлсанг барқарор,
Бўлмагaysан дунёда ҳеч хору зор!

ҚАНОАТ

ҚАДИМ ЗАМОНДА Кобул шаҳрида яшовчи икки киши, ҳаётларини яхши ўтказиш мақсадида, султондан ёрдам олиш илжинида Ғазна шаҳрига сафар қилдилар. Йўлда бир киши буларга ҳамроҳ бўлди. Бу одам жуда сабрли бўлиб, ўз қўл кучи билан кун кечирарди, топганига қаноат қилиб яшарди. У йўлдошларига қандай мақсад билан Ғазнага кетаётганини шундай тушунтирди:

— Мен дурадгорман, ўз ҳалол касбим орқасида топганимга қаноат қилиб яшайман, ҳеч кимдан бирор нарса тама қилмайман, султоннинг инъом-эхсони менга керак эмас, фақат Ғазна шаҳрини бир томоша қилиб келиш орзуси билан сафарга чиқдим...

НАЗМ:

**Кимки иши бўлди қаноат фани,
Билки, ани қилди қаноат ганий.
Ғанжу тажаммулни ғино билмагил,
Балки ғино ганжи қаноатни бил!**
(Қаноат инсонни бой-бадавлат қилади. Хазинани бойлик, деб эмас, балки қаноат бойлигини хазина, деб бил!)

ҲИКМАТ: Қаноатли одам гарчи, у яланғоч ва оч бўлса ҳам бойдир. Баднафс одам гарчи, у зоҳирда бой кўринсада гадойдир. Доно киши гарчи, у асир бўлса ҳам амир-дир!

ТИЛАК

ШУНДАЙ ҚИЛИБ, ҳамроҳлар Ғазнага етиб келиб, бир жойга тушдилар. Кечани ўша жойда ўтказиб, эртасига икки йўлдош султон ҳузурига кетди, аммо қаноатли киши бормади. Улар султонга нима мақсадда келганликларини айтиб, қаноатли одамнинг бу ерга келганлигини ҳам билдирдилар. Султон одам юбориб уни ҳузурига чорлади. Сўнгра икки йўлдошдан истакларини сўради. Улардан бири султондан бир халта олтин, иккинчиси халли уйланмаганини, шунинг учун саройдаги чўри қизлардан бирига уйлантириб қўйишини ўтинди. Султон буларнинг тилакларини қабул қилиб, сўнг қаноатли кишидан:

— Ғазнага нима мақсад билан келдинг? Нега менинг ҳузуримга келишни истамading? — деб сўраганда, у киши айтди:

— Мен Ғазнани бир томоша қилиб кетиш учунгина келдим. Мен ўз ҳалол касбим билан кун кечиришни истайман, орномусим ва обрўйимнинг барбод бўлишини хохламайман, сизнинг инъом-эхсонингиз зарур эмас, шунинг учун ҳузурингизга келиб, безовта қилмадим...

НАЗМ:

**Қаноат тариқиға кир, эй кўнгул
Ки, хатм ўлгай ойини иззат санга.
Десанг шох ўйлай, еру кўк басдурур,
Бу бир тахту ул чатри рифъат санга!**

(Қаноатли бўлсанг, иззат топасан. Қаноат билан юқори мартабага эришасан!)

ҲИКМАТ: Ҳар кимнинг нафси ва орзуси имкон доирасидан чиқса, унинг ҳалокати шунда бўлади. Ҳар кимнинг ҳиммати ва интилиши қўли етмайдиган нарсага бўлса, пайваста ғам ва ранж остида бўлади!

КАЛЛА

ШУНДАЙ ҚИЛИБ, султон икки йўлдошнинг бирига бир халта олтин инъом қилиб, иккинчисига саройдаги чўри қизлардан бирини никоҳлаб берди. Улар султоннинг ижозати билан ўз жойларига қайтиш учун йўлга чиқдилар. Шаҳардан чиқиб, бир оз юрганларидан сўнг олтин эгаси чарчаб, халтани қаноатли кишига топшириб, ундан кўтариб боришни ўтинди. Шу фурсатда қаноатли кишининг инъом-эхсон сўрамаганидан ғазабланган султон, дарҳол бир хизматчисига:

МИТТИ ЁҚУТЧАЛАР

— Халтаси ва чўриси бўлмаган кишини ўлдириб, калласини келтир, — деб буюрди. Хизматчи бориб халта эгасини ўлдириб, калласини келтирди...

НАЗМ:

**Олам элида биров саодатсиз ўлур
Ким факр йўлида итоатсиз ўлур.
Иззат топмас ким қаноатсиз ўлур,
Ҳар кимса ҳасуд бўлса, роҳатсиз ўлур!**
(Қаноатли иззатда, ҳасадгўй роҳатсиз бўлур)

ҲИКМАТ: Ҳамма одамлар аслида бир хил, дунёга келишлари ҳам бир хил, фақат табиатан қаноатли ва ҳалол одамнинггина номи юксакдир!

ТАБАССУМ

ШУНДАЙ ҚИЛИБ, султон халта эгасининг бошини таниб, хизматчисига: Янглиш ўлдирибсан, дарҳол бориб халтаси ва чўри хотини бўлмаган кишининг бошини келтир, — деб буюрди. Ўша вақтда чўри хотиннинг эгаси, хотинини қаноатли киши ёнига қўйиб, зарурат юзасидан нарироқ кетган эди. Хизматчи эса бориб уни ўлдириб, калласини султонга келтирди. Ҳукмдор ҳайрон бўлиб бу сафар энди:

— Халтаси ва чўри хотини бор бўлган кишини ўлдирмай, тирикчилича олиб кел, — деб буюрди. Хизматчи бориб, қаноатли кишини чўри ва халта билан бирга олиб келди. Султон табассум қилиб:

— Ҳамроҳларинга нима бўлди? — деб сўради.

Қаноатли киши айтди:
— Сиз кимга олтин ва чўри инъом қилган бўлсангиз, уларнинг жонларини ҳам ўзингиз олдингиз. Мен сиздан ҳеч нарса сўрамаганим учун саломат қолдим...

НАЗМ:

**Ҳар кимки қаноат тарафи нисбати бор,
Барча эл аро тавозуъу иззати бор.
Улким тамаъу хирс била улфати бор,
Яхши-ёмон ичра заллату накбати бор!**
(Қаноатли обрўга эга бўлади, таъмағир эса назардан қолади!)

ҲИКМАТ: Агар ҳалол иш тутаман десанг, кўпчилик манфаатини кўзла ва фақат унга эътиқод қил. Шахсий манфаат кўпинча инсонни янглиштиради!

ТАКЛИФ

ШУНДАЙ ҚИЛИБ, султон унинг сўзидан таъсирланиб: «Мендан бирор нарса тила!» — деб мурожаат қилди. Қаноатли киши эса айтди:

— Хўп, сиздан уч нарсани сўрайман. Аввало, халтадаги олтинларга яна қўшиб, ўлган икки ҳамроҳимнинг оилаларига юборинг, уларни рози қилинг. Кейин ғазабланиб ва иғвогарларнинг сўзларига кириб, ҳеч кимни ўлдиришга буюрманг. Учинчиси, сиздан ҳеч нарса тиламайман. Агар рухсат берсангиз, хотин ва бола-чақамни Ғазнага келтириб, ўз ҳалол касбим билан машғул бўлсам.

Султон унинг тилагини қабул қилди ва деди:

— Менинг ҳам учта талабим бор. Бириси, менинг қилган хатоларимни кечир. Иккинчиси, ишларимда маслаҳатчи бўл. Учинчиси, ҳар жума куни кечаси менинг ёнимга келсанг, суҳбатингдан баҳраманд бўлсам.

Қаноатли киши султоннинг таклифини қабул қилди...

НАЗМ:

**Ганжи қаноат гарчи эрур салтанат, вале
Элдин тамаъни ўзгали мардоналиғ керак.
Лаззоту нафс тарки самари офият берур,
Лек ул шаҳарни эккали фарзоналиғ керак!**

(Қаноат салтанат хазинаси, лекин тамағирликни йўқотмоқ учун мард бўлмоқ керак. Нафс таркини қилмоқ соғлиқ гарови, лекин унинг учун оқиллик керак!)

ҲИКМАТ: Қаноатли кишида ҳасад бўлмайди. У иззатнинг асоси, ўлмайдиган боқий хазина, қўрмайдиган дарахт, завол топмайдиган мулк!

САБОК: Қаноат дурдоналарини ҳамма ҳам топавермайди. Бу дурлар ҳақиқий инсонларнинг, софдил кишиларнинг насибасидир! Нафс шарридани омон бўлган киши эса барча эзгу ниятларига етади!

АЛҚИССА:

**Кимки, қаноатдин эрур ҳужжати,
Яхшилик бирла топгай ҳожатин.**

Баҳодир ВАЛИЕВ
тайёрлаган.

ЯКИНДА вилоятимизнинг пойтахтдаги ҳарбий хизматга жўнатиш масканида йигитларни баҳорги илк кузатув маросими бўлиб ўтди. Унда чақирилувчилар ва уларнинг ота-оналари қатнашди.

Йиғилишни вилоят маданият бошқармаси бошлиғи Зоҳид Солиҳов бошқарди. У дастлаб Тошкент вилоят ҳокими Эркин Рўзиевнинг йигитларга юборган табрик хатини ўқиб эшиттирди.

учун кузатишга келиб, бундан 33 йил муқаддам шу даргоҳдан хизматга «равона» бўлганимни эслаб кетдим. Ростини айтсам, жиянимга ҳавас қилдим. Энди йигитларимиз ўз бурчларини ҳалол бажариб қайтишига тилак-дошман.

— Мен ҳам ўғлим Дмитрий Имни йигитлик бурчини ўташ учун кузатгани бу ер-

та мактабни тугаллаб, ҳарбий хизматга отланиб турибман. Ҳарбий хизмат биз ёшларни из-га солади, шакллантиради. Қишлоғимизда ўтган йили хизматдан қайтган йигитлар билан суҳбатлашдим. Улар бошқача фикрлайди. Гаплари лўнда-лўнда. Ўзлари босик, вазмин юришади. Мушаклари спортчилар-

Кузатув маросимида вилоят мудофаа ишлари бошқармаси бошлиғи вазифасини бажарувчи Р. Тошхўжаев, ёшларнинг «Камолот» жамғармаси вилоят бўлими раиси Е. Турсунов, «Нуроний» жамғармаси вилоят бўлими вакили А. Алимов, истеъфодаги генерал-лейтенантлар Аҳмадjon Ҳожибоев, Собирjon Охунжоновлар иштирок этишди ва нутқ сўзлашди. Йиғилиш сўнг «Камолот» жамғармаси вилоят бўлими вакиллари ҳар бир ҳарбий хизматга чақирилувчига «Амир Темур ўғитлари» китобини тақдим қилишди.

Кейин Ватанимизнинг мадҳияси янгради. Ҳарбий марш садолари остида бўлажак аскарлар минбар олдида саф тортиб ўтишди. Марш садоларидан руҳланиб кўзларимиз севинч ёшларига тулди. Ҳали мослашмайроқ одим отаётган бу йигитлар бир-икки ойдан сўнг тоғонидан ўт чақнайдиған забардаст ўғлонларга айланишади. Зеро, «Йигит бор, қалъа бут, кўрғон саломат, қизлар келгусида авжу даромад...»

Тўлқин ЁРҚУЛОВ,
«Тошкент ҳақиқати»
муҳбири.

Суратларда: Кузатув маросимидан лавҳалар.
Даврон АҲМАД тасвирга туширган.

ЧАҚИРИҚ-97

ЙИГИТ БОР, ҚАЛЪА БУТ...

Биз эса фурсатдан фойдаланиб, ота-оналар ва чақирилувчиларни суҳбатга чорладик.

— Ўғлим Фафуржонни кузатиш учун келувдим. Бу жойдаги тантана, карнай-сурнай садолари, йиғилишнинг ўз тилимизда олиб борилганлиги, ростини айтсам, кўнглимни юмшатиб юборди, — дейди Қибрай туманидаги Хўжа-қўрғон қишлоғидаги Ғуломқодир Қориев. — Ўзим ҳам ҳарбийда хизмат қилиб, сўнг нафақага чиқдим. Қийинчиликларга бардош бериш учун йигит, албатта, ҳарбий хизмат нонини тотиб кўриши керак. Ўзибор қилинган, хизматдан қайтган йигитлар саранжом-саришта, ўзига ишонадиган бўлади. Ўғлимга ҳам шуни уқитдим.

— 26-ўрта мактабда ўқиб юрган кезларимдаёқ ҳарбий соҳага қизиқардим. Худо хоҳласа, хизматни тугатиб яна ўша жойда қолиб ишламоқчиман. Отамга муносиб ўғил бўлиш нияти-

даман, — дейди Ғофуржон Қориев.

— Мен эса кенжа ўғлимни ҳарбий хизматга жўнатиш учун келиб ушбу тантананинг гувоҳи бўлиб турибман. Илоҳ, диёри-мизга кўз тегмасин. Мустақиллик туфайли кенжам кўп тенгдошлари қатори ўз Ватанимиз сарҳадларига хизматга отланди, — дейди Аҳмадали ота Бозоров.

— Камина Ўртачирчиқ туман «Ўзбекистон» жамоа ҳўжалигида истиқомат қиламан, — деб сўз бошлади Бўлаган Фаизиев. — Жияним Улуғбек Кўчқоровни ўз йигитлик бурчини адо этиш

га ташриф буюрдим, — суҳбатга қўшилди Юқоричирчиқ туман Йикота жамоа ҳўжалиги аъзоси Светлана Хан, — фарзандим енгилнинг устидан, оғирнинг эса остидадан ўтадиган бўлиб тарбияланди, десам ишонаверинг. У оғир синовлардан қочмайди. Аслида йигит шундай бўлмоғи лозим. У ҳамма нарсага тайёр туриши керак.

Эрта-индин аскарлик либосини кийиб, ҳарбий хизматни бошлайдиган Дилшод Тўйчиев ҳам дил сўзларини шундай баён қилди.

— Яқинда Бўка тумани «Бахмал» жамоа ҳўжалигидаги 46-ўр-

никага ўхшаб кетади. Шундай аскар бўлгим келади.

Бухоридан йигитларга «бўртмачи» бўлиб келган ҳарбий қисм вакили, катта лейтенант Ғаффор Ҳалиловдан у ёқдаги шароитларни сўрадик.

— Барча имкониятлар мавжуд. Хизматчиларнинг хоналарида Ўзбекистонда ишлаб чиқарилган рангли ойнаи жаҳон ва бошқа жиҳозлар ўрнатилган. Уйингоҳлар ва спорт иншоотларида мунтазам мусобақалар уюштирилади. Хуллас, қолганини ҳали йигитларнинг ота-оналари бориб, бевосита кўриб қайтишади, деган умиддаман.

17 АПРЕЛЬ — Ёнгиндан муҳофаза қилиш хизмати ходимлари кuni

ОЛОВГА ҚАРШИ ҚЎЙИЛГАН...

Бу йил ҳам ўт ўчирувчиларнинг анъанавий байрами арафасида «Ўт ўчириш амалий спорти» бўйича республика биринчилиги Тошкент шаҳрида ўтказилди. Анжуманга Тошкент вилояти вакиллари мезбонлик қилишди. Унда Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар, Тошкент шаҳри ҳамда олий ўт ўчириш техника мактаби каби 17 та жамоа биринчилик учун кураш олиб борди. Ҳўш, ўт ўчириш амалий спорти оддий ўйинлардан қандай фарқ қилади? Саволимизга Ўзбекистон Республикаси Тошкент вилоят ИИБ ёнгиндан сақлаш бошқармаси бошлиғи ички хизмат полковниги Мирислом ИНОЯТОВ шундай жавоб берди:

— Бундай биринчилик ҳар йили уч марта ташкил қилинади. У тўрт турдан иборат. 32 метр жойдан 4 қаватли бинога нарвон орқали чиқиш, 100 метрга тўсиқлар оша югуриш, уч бўғинли нарвонда тўғридан-тўғри 4-қаватга кўтарилиш, ўт ўчирувчилар эстафетаси қабилар. Бундан икки йил аввал вилоятимиз вакили 4 қаватли бинога нарвон орқали чиқиш машқида 13,8 сония натижага эришиб, юксак муваффақият қозонган эди. Ушбу натижа бугунги биринчиликда ҳам янгиланмади. Лекин, биринчи ўринни вилоятимиз моҳир спортчиси А. Якименко эгаллади. Бундан ташқари у Тошкент шаҳар Ички ишлар бошқармаси

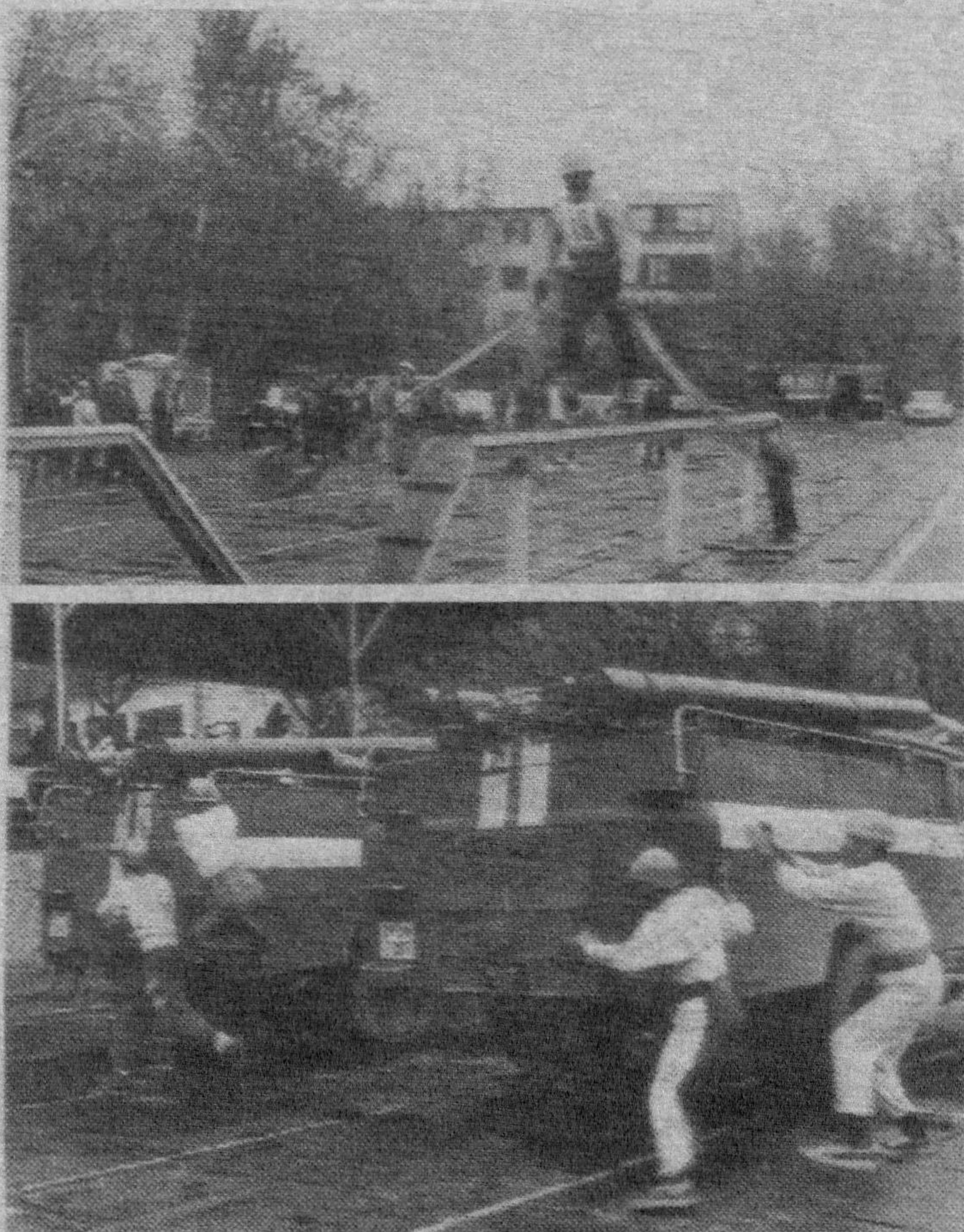
ёнгиндан сақлаш бошқармаси қўйган совринни, биринчи тур машини 15 сонияда бажариб қўлга киритди. Бу беллашув ўт ўчирувчилар ҳаётида рўй бериши мумкин бўлган амалий ҳодисалар билан боғланиб кетган. Бу эса ўз навбатида оддий спортчига нисбатан ўн чандон маҳорат талаб қилади. Масалан, 100 метрга югурувчи оддий спортчи 9 ёки 10 сонияда бир забт билан югуриб, маррага етиши мумкин. Ўт ўчирувчи эса тўсиқдан ошади, сув қувурларини тарқатиб бир-бирига улайди. Хуллас, бизнинг спортимиз ўт ўчирувчини ҳар қандай вазиятга чоғлаб қўяди. Уйин турлари мутахассислик билан чамбарчас боғлиқ.

Шу кунни жимирлаб ёққан

ёмғир спортчиларни бир мунча синади. Аммо улар ўз чаққонликларини намойиш қилдилар. Ҳаяжонли кечган мусобақаларда Тошкент шаҳри вакиллари биринчи, Ёнгиндан сақлаш олий техника мактаби терма жамоаси иккинчи, Тошкент вилояти ўт ўчирувчилари учинчи ўринни олишди. Биринчилик баҳсларида ўз маҳоратини намойиш этган вилоятимизнинг Тохир Орипов, Антон Якименко каби спортчилари алоҳида тақдирланди.

Шундай қилиб, анъанавий байрам арафасида уюштирилган республика биринчилигининг дастлабки нисбасига етди. Энди қолиб жамоалар таркибидан тузилажак Ўзбекистон терма жамоаси халқаро мусобақаларда қатнашиш учун тайергарлик кўра бошлайди. Биз фурсатдан фойдаланиб, барча ёнгиндан муҳофаза қилиш хизмати ходимларини касб байрами кuni билан чин дилдан қўтлаймиз. Ўт ўчирувчилар ўз масканларида сергак турсинлару, лекин ҳеч қачон биров уларга ташвиш билан кўнғироқ қилмасин.

Тўлқин ИБРОҲИМОВ.
Суратларда: мусобақа пайти.

Хар тўғрида

«УЛКАН» ВАТИКАН

Дунёда энг кичик мустақил давлат — Ватикандир. У Италия пойтахти Рим марказида жойлашган бўлиб, умумий майдони ярим квадрат километр келмайди. Ватикан давлати бошлиғи Папа хисобланади. У мамлакатни ўзи тайинлайдиган губернатор орқали бошқаради. Ватиканнинг ўз байроғи, почтаменти, темир йўл вокзали ва ҳатто пули бор. Мустақил телефон алоқаси ва радиоэшиттириш станцияси ишлайди. Ватикан бошқа мамлакатлар билан дипломатик алоқалар ўрнатган.

ВАФОДОРЛИГИ УЧУН

Хайвонлар орасида итнинг инсонларга вафодорлиги ҳақида мисоллар кўп. Унинг садоқатини одамлар ҳам қадрлашади. Чунончи, Американинг Орегон штатида махсус тошга Шэп лақабли ит ўйиб ишланган. Бу жонивор ёниб турган уйдан чақалоқни олиб чиққан эди. Парижда эса Барри лақабли итга ҳайкал қўйилган. У Альп тоғларида қор остида қолиб кетган 40 нафар одамни қутқариб қолган. Италия шаҳарларидан бирида «Вафодор» лақабли итни алоҳида эслаб юришади. У урушда ҳалок бўлган хўжайинини қарши олиш учун бир неча йил мобайнида ҳар куни кечкурун шу ердаги темир йўл станциясига келиб кутарди. Санкт-Петербургдаги Павлов номли физиология институтини ҳовлисида ҳам итга ҳайкал ўрнатилган. Бу ёдгорлик тўрт оёқли жониворнинг тиббиёт ва фан олдидagi алоҳида хизматлари рамзидир.

БОСҚИНЧИ ТЎДАНИНГ
ТУГАТИЛИШИ

Ўтган йилнинг 13 марти эди. Вақт ярим кечадан ошган. Қибрай туманининг Уймувот қишлоғида осудалик ҳукми сурарди. Ҳамма қатори фуқаро Н. Тошпўлатов хонадонни аъзолари ҳам ширин уйкуда эди. Ногоҳон хонадон соҳиби бақириб овозидан уйғониб кетди. Назарида қимдир ёрдамга чақираётгандек эди. Тинчликмикан, апил-тапил кийиниб ташқарига чиқди. Овоз қардан келаётганини, деб яна қулоқ солди. Ёрдам сўраб илтижо қилаётган овоз 15-мактаб қоровулхонасидан келарди. Н. Тошпўлатов қадамини илдамлатди. Ичкарига кирса, оёқ-қўли чандиб боғлаб ташланган қоровул М. Усмонов тубан тушиб ётар, овози аранг чиқарди. Дарҳол оёқ-қўллари бунданига тутинди.

— Қандайдир нотаниш кимсалар бостириб киришди-да, — деди қоровул зўрға нафас олар экан, — оғзимни беркитиб, оёқ-қўлимни боғлашга тутиндилар. Юзларига нибирб тортилган эди. Қўлларида болта, пиноч, темир...

Кўп ўтмай воқеадан хабар топган милиция ходимлари ҳам етиб келишди. Қароқчилар қоровулнинг 200 сўм пули, мактабнинг 11 минг 199 сўмлик мол-мулкни ўғирлаб кетганликлари маълум бўлди. Устаси фаранглар ҳеч қандай далил қолдиришмаган эди.

Уша тунда муддиш жиноятни содир этган тунги босқинчилар тўдасига Жумабой Қўлдошев бошчилик қилиши, М. Пирназаров, М. Кенжабоев, М. Холтоев каби шериклари билан яна қўллаб-қувватлаб содир этганликлари очилмай келаётганди. Тогни урса талқон қиладиган бу йигитлар қўлга тушгунча 1996 йилнинг февраль ойидан май ойигача бўлган вақт оралиғида Тошкент вилояти ҳудудига ўнлаб оғир жиноятларни содир этишга улгуришди. 15-мактабда босқинчилик қилишдан аввал тўда иштирокчилари 16 февраль куни қўроллашиб, Қибрай туманидаги 11-мактабнинг 5 та эшигини бузиб, ичкарига киришган. Бу билан мактабга 2200 сўмлик зарар етказилган. директорнинг ходимларга тарқатиши лозим бўлган 19 минг

сўм пулини, 5700 сўмлик «Электроника» телевизорини ўғирлаб кетишган эди. Тўда бошлиғи Ж. Қўлдошев ўз тумашталарини янгидан-янги «жасорат»ларга ундайверди. У ўзича милиция ходимлари изига туша олмаганидан гурурланиб, қорарди. Ж. Қўлдошев тўдаси 19 март куни Қодирия ГЭСи қўроғи, Бастанберди кўчасидаги 27-уйдан фуқаро Б. Тулепбергеновга тегишли икки қўйни гумдон қилди. 26 март куни Бўстонлик туманидаги «Хўжабек» жамоа ҳўжалиги идорасига қўролли босқинчилик уюштирилди.

Талончилар қоровул Р. Юнусовни аввалига роса қалтаклашди, сўнг оёқ-қўлини боғлаб, 124 минг 250 сўмлик мол-мулкни ўғирлаб кетишди.

Ўғирлар босқинчиликни фақат ярим тунда, юзларига нибирб тутиб олиб амалга оширишган. Қароқчилар 5 май куни Қибрай туманидаги «Маданият» жамоа ҳўжалигининг идорасига ёпирилиб кириб, қоровул Г. Хасановни оёқ-қўллари боғлаб, 6600 сўмлик буюмларни олиб чиқиб кетишди.

Қўнғир ишнинг қийини қирқ йилдан кейин ҳам ошқор бўлади деганларидек, тунги талончилар навбатдаги босқинчилик пайтида қўлга тушдилар. Улар 15 май куни кечаси соат 3 ларда Чирчиқ шаҳрининг У. Юсупов кўчасида жойлашган «Ғазалкент» фирмасига ҳужум қилиб, қоровул М. Сатимовни одатдагидек оёқ-қўлини боғлаб, у ердан 30 минг сўмлик видеомагнитофон ва телевизорни олиб кетишганларидан қўлга олиндилар.

Шундай қилиб, қисқа даврда фуқаролар ва давлатнинг 251 минг 347 сўмлик мол-мулкни талон-тарож қилган босқинчи тўданинг фаолиятига ҳотима ясалди. Яқинда Қибрай шаҳарчасида ўтган вилоят суди бу жиноий ишни қўриб чиқди. Тўда бошлиғи Жумабой Қўлдошев 20 йилга озодликдан маҳрум этилди. Гуруҳнинг бошқа аъзолари ҳам қилмишлари учун 17 йилдан 19 йилгача қамоқ ҳазосига маҳкум этилдилар.

Шоюсуф
МИРЮСУФЗОДА.

Баҳор, ёшлик, гўзаллик.

Даврон АХМАД олган сурат.

СПОРТ *СПОРТ* *СПОРТ* *СПОРТ*

ЎРИНБОСАРЛАР БЎШ КЕЛИШМАДИ...

«ДўСТЛИК» жамоа сардори Юрий Винтовкин мана, уч учрашувдирки, жароҳат олганлиги туфайли майдонга чиқолмапти. Асосий дарвозабон Герман Безденежих ва ярим ҳимоячи Павел Жалиловлар ҳам жароҳат олишганлиги сабабли «Чилонзор» жамоаси билан бўлган учрашувда қатнаша олмадилар. Саттор Раҳимов биринчи бор асосий таркибда ўйнади ва ишончли оқлади. Павел Жалилов ўрнига ўн етти ёшли Георгий Ким ўйнади. Учрашув тугашига ўн дақиқа қолганда майдонга тушган яна бир ўринбосар Шерзод Ширимов муҳлисларга манзур бўлди. Хар иккала ўйинчи «яхши» баҳо олди.

«Дўстлик» — «Чилонзор» учрашувда мезбонлар рақиблари дарвозасига учта тўп киритишди. Бирок учрашув ҳақами наманганлик Валентин Басалаев иккита тўпни ҳисобламади. Уйндан сўнг назоратчи ҳақам, республика тоифасидаги ҳақам Шокир Исмоиловдан ана шу вазиятларни шарҳлаб беришни сўрадик.

— Жаъфар Ирисметов боши билан дарвозага йўналтирган тўпни ҳақам ҳисобламай тўғри қилди. Негаки ҳужумчи «уйиндан ташқари» ҳолатда эди. Бу хатони ёрдамчи ҳақам ҳам ўз вақтида қайд эта олди. Иккинчи ҳолатда эса тўп дарвозага киритилгунга қадар мезбонлар ҳужумчиси қўлига теккан эди.

Уттизинчи дақиқада меҳмонлар ҳимоячилари ўз жарима майдонларида ўйин қондасини бузишди. Отабек Пирматов 26—27 метрлар чамасидан баландлатиб тегган тўпни «Чилонзор» дарвозабони Виталий Сотников ушлаб қололмади. 1:0 ҳисобида навбатдаги бешинчи галабани қўлга киритган «Дўстлик» нафакат «ўз ўрни» — туртинчи поғонани мустаҳкамлаб олди, балки сафарда «Насаф» билан дуранг ўйнаган «Пахтакор» билан орадаги фарқни янада қисқартиришга муваффақ бўлди. Ҳозирда учинчи ўринда бораётган «Пахтакор»да 17 очко, «Дўстлик»да 16 очко бор. Жадвални эса 21 очко тўплаган МХСК футболчилари бошқариб боришмоқда. Улар мазкур турда ўз майдонларида «Бухоро» жамоасини 4:0 ҳисобида енгишди.

Энг йирик ҳисоб Наманганда қайд этилди. «Навбахор» «Сурхон» футболчиларини қабул қилиб, 9:0 ҳисобида устун келди. Олег Шацких бешта тўп киритишга муваффақ бўлди.

Еттинчи турнинг бошқа учрашувларида қуйидаги натижалар қайд этилди: «Зарафшон» — «Янгйер» — 2:1, «Атласчи» — «Андижон» — 2:1, «Косонсой» — «Афросиёб» — 1:0, «Хоразм» — «Сўғдиёна» — 1:0, «Трактор» — «Нефтчи» — 0:1.

Олий табақа жамоалари эртадан кейин — жума куни саккизинчи тур учрашувларини ўтказишга, салкам бир ой танаффус қиладилар. Республика терма жамоаси бўлажак жаҳон биринчилиги саралаш учрашувлари олдидан ўқув машғулотлари ўтказиш учун Германияга сафарга отланади. «Дўстлик» жамоасининг Тошкентда «Пахтакор» билан бўладиган учрашуви шанба кунидан жумага, 18 апрелга қўйрилди. Шу турнинг яна бир асосий учрашуви Фарғонада бўлади. «Нефтчи» МХСК футболчиларини қабул қиладди.

МУҲЛИСЛАРИНИ ҚУВОНТИРИШМОҚДА

БИРИНЧИ табақа жамоаларининг навбатдаги тур учрашувларида «Бўкалик», «Лочин» ва «Роҳат» футболчилари муҳлисларини ҳушнуд этдилар. Сафарда Андижон вилоятининг «Пахтабод» футболчилари билан 1:1 ҳисобида дуранг ўйнаган бўкаликлар тўрт турдан сўнг 7 та очко билан пешқадамлар сафида боришмоқда. Зангиотанинг «Лочин» жамоаси ҳам сафарда ўйнади. Фарғонада «Тўқимачи» жамоаси дарвозасига иккита тўп киритиб, уч очко

олиб қайтди. Қибрайнинг «Роҳат» футболчилари эса Қўқоннинг «Темирйўлчи» клубини 1:0 ҳисобида мағлуб этдилар.

Туртинчи турнинг қолган учрашувларида қуйидаги натижалар қайд этилди: «Орол» — «Дўстлик» — 3:1, «Хива» — «Машъал» — 0:2, «Кимёгар» — «Богдошчи» — 0:0, «Навбахор-2» — «Истиклол» — 1:0, «Шахрихон» — «Металлург» — 0:2, «Гулистон» — «Шўрчи» — 2:1, «Зафар» — «Шўртон» — 2:0.

Шарофиддин УМУРЗОҚОВ.

«Тошкент ҳақиқати»нинг навбатдаги сони 23 апрелда чиқади.

Об-ҳаво

ЭНДИ КУНЛАР ИСИБ
КЕТАДИ

Об-ҳаво тахминчиларининг хабарига қараганда бугун ва кейинги уч кун ичида ёғингарчилик қўйилмайди. Ҳаво ҳарорати кечаси 5 дан 15 даражагача, кундузи 17 дан 26 даражагача кўтарилади. Осмон баъзан булут бўлиши мумкин.

Собир Раҳимов туманидаги «Арк-крона» хусусий фирмаси

ТУГАТИЛАДИ.

Даъволар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой мобайнида Беруний кўчаси, Б-1, 67-уй, 14-хонадонда қабул қилинади.

ТОШКЕНТ ҲАКИКАТИ

TOSHKENT HAQIQATI

Муассис:

ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ
ҲОКИМЛИГИ

Бош муҳаррир

Фатҳиддин
МУҲИДДИНОВ

Матбуатнинг:

700000, Тошкент

шаҳри, Матбуотчилар

Телефонлар:

хатлар ва оммавий

ишлар бўлими: 33-40-48

Эълонлар:

33-99-15, 36-57-27.

• Эълон ва билдирувлардаги факт ҳамда далилларнинг тўғрилиги учун реклама ва эълон берувчилар масъулдир.